

D-3/1998
1924

DOLENTSKI

GOZDAR

GLASILO KOLEKTIVA GOZDNEGA GOSPODARSTVA
NOVO MESTO

NOVO MESTO, MAREC 1965

ŠT 2

LETNIK II.

IZDAJATELJ: DELAVSKI SVET GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO

UREJA UREDNIŠKI ODBOR: urednik ing. Jože Petrič in člani
ing. Danica Belopavlovič, Franc Markovič, ing. Konrad Mehle
in Rade Jože

D O L E N J S K I G O Z D A R
GLASILO KOLEKTIVA GOZDNEGA GOSPODARSTVA
N O V O M E S T O

Novo mesto, marec 1965

Številka 2

Letnik II.

IZDAJATELJ: DELAVSKI SVET GOZDNEGA GOSPODARSTVA
NOVO MESTO

UREJA UREDNIŠKI ODBOR: urednik ing. Jože Petrič
in člani ing. Danica Belopavlovič, Franc Markovič,
ing. Konrad Mehle in Rade Jože

V S E B I N A

Stran

1. Aktivnost članov samoupravnih organov in njihove pomanjkljivosti	1
2. Sklepi organov upravljanja	3
3. Poslovno poročilo za leto 1964	6
4. Vzdrževanje gozdnih cest	28
5. O gostovanju ljubljanskega mestnega gledališča v Novem mestu	32
6. Analiza nezgode	34
7. Le s pravilno in vestno nego bomo podaljšali življenjsko dobo motornih žag	37
8. Jubilejno 10. tekmovanje za "FRICOV POKAL" v Črmošnjicah	39
9. SLP gozdovi gozdnega obrata Straža v preteklosti	41
10. VI. republiško smučarsko tekmovanje	45
11. Pod elektrovedi so precejšnje goljave	48
12. Spomini s študentske prakse	49
13. Več strokovnjakov - boljše gospodarjenje	52
14. Humor	55
15. Lovski kotiček	57
16. Pogovor z bralci	59

AKTIVNOST ČLANOV SAMOUPRAVNIH ORGANOV IN NJIHOVE POMANJKLJIVOSTI

Pri nas se v vedno večji meri pojavljajo nova prizadevanja, ki hočejo družbeni proces samoupravljanja čim hitreje razviti in ga približati slehernemu članu kolektiva, ki naj bi potem s svojo aktivno udeležbo pri reševanju vsakdanjih problemov doprinesel realnejšo rešitev te ali one stvari. Ker proces delavskega samoupravljanja že od svojega začetka zaznamuje pozitivne rezultate, ni več nobenega pomisleka, da ne bi ti organi bili sposobni premagati vse subjektivne posledice, ki se porajajo v proizvodnem procesu. Vendar s tem še ne moremo trditi, da se bo ta proces uravnal sam po sebi ali s kakšnim mehanizmom. To je dolgotrajen proces, ki zahteva zavestno poglobljanje socialistične demokracije in s tem tovariške odnose v kolektivu, kakor tudi spoznavanje naše družbeno-ekonomske problematike.

Pomembni činitelji, ki vplivajo na hitrost uveljavljanja upravljanja v našem podjetju, so dolgotrajne izkušnje delavcev, ki so jih dobili pri delu teh organov. Ta praktična šola je za upravljalce najbolj realna in stvarna.

Pri zadnjih volitvah v samoupravne organe smo lahko zaznamovali dve tendenci. Nekateri so bili mnenja, da se isti člani kolektiva ponovno izvolijo v te organe, češ da bodo na podlagi izkušenj bolj sposobni reševati razne probleme. Drugi pa so bili mišljenja, da naj se čim več članov kolektiva izvoli na novo, češ da se bo tako usposobilo čim več delavcev, ki bodo postali ne samo proizvajalci, ampak tudi upravljalci svojega dela. Ta tendenca je bolj objektivna in realna, kajti v nasprotnem primeru bi se oddaljili od realne perspektive in bi bili nekateri člani kolektiva poklicani samo za upravljanje, drugi pa samo za proizvodnjo. Naš končni cilj pa je, da se ti dve funkciji v resnici združita v eni osebi - proizvajalcu.

Ugotovimo lahko tudi, da so vodilni člani kolektiva v precejšnji meri zastopani v delavskem svetu podjetja. To posebno velja za upravitelje obratov in je tudi do neke mere iz objektivnih razlogov pravilno. To so vodilni člani kolektiva in so zato tudi bolj podrobno seznanjeni s proizvodnim

procesom in s številnimi problemi podjetja. Zato tudi ni čudno, da na sejah DS bolj aktivno sodelujejo pri obravnavi raznih zadev, ki so na dnevnem redu. Negativni moment se pri tem kaže mogoče le v tem, da drugi člani DS iz določenega obrata manj aktivno sodelujejo v razpravi o določenih stvareh, ker so pač mnenja, da bo njihov upravitelj to stvar že sam bolj temeljito pojasnil. To vprašanje bo v bodoče potrebno temeljiteje proučiti in analizirati in šele nato po realni ugotovitvi dati pravilno oceno.

V pogledu števila žensk^v samoupravnih organih lahko ugotovimo, da je le-teh zelo malo. Nepravilno bi bilo, če bi ženske volili v te organe samo zato ker so pač ženske. Voliti jih moramo zato, ker so enakopravne članice delovnega kolektiva. V čim večjem številu bodo zastopane v teh organih, tem bolj bodo aktivne na sejah.

Sklicevanje posameznikov, češ da je vendar pametnejše in za vse koristnejše, če so v samoupravne organe izvoljeni ljudje, ki se na vse probleme dobro spoznajo, zmeraj bolj izgublja svoje pozitivno ozadje. Če bi v kolektivu prevladovalo tako mnenje, bi se samoupravni organi zbirokratizirali, kar pa nima s socialistično demokracijo ničesar stvarnega.

Nova ustava hoče te probleme rešiti in zavreti omenjene tendence pri volitvah v samoupravne organe. Zato določa, da nihče ne more biti dvakrat zaporedoma izvoljen v DS in ne več kot dvakrat zaporedoma v UO delovne organizacije. Poudarja tudi take oblike upravljanja, s katerimi se skuša pritegniti celoten kolektiv (referendum, zbor delovne skupnosti itd.). Delovni kolektiv kot celota daje s svojo zavestjo poglobljeno vlogo v družbenem procesu samoupravljanja.

Ker smo zopet pred volitvami v ODS in DS podjetja bi bilo pravilno, da sindikalne podružnice, kakor tudi vse druge družbeno-politične organizacije v podjetju, usmerijo svojo aktivnost na pravilno kandidiranje novih članov v te organe, pri tem pa ne smejo pozabiti na kandidiranje žensk.

xXx

Vrlinič Rade

SKLEPI ORGANOV UPRAVLJANJA

Delavski svet Gozdnega gospodarstva Novo mesto je na seji dne 12. februarja 1965 razpravljal o zaključnem računu podjetja za leto 1964 in zaključnem računu Počitniškega doma Novigrad.

Iz razprave ugotovimo, da je delovni kolektiv uspešno zaključil svoje poslovanje v letu 1964. Dober rezultat poslovanja je odraz intenzivnega dela celotnega delovnega kolektiva, ker je uspel znižati proizvodne stroške in skoro v celoti zajel blagovno proizvodnjo v zasebnem sektorju gozdarstva. Na znižanje proizvodnih stroškov vpliva med drugim uvedba mehanizacije poseka, prevoza in gradnje cest. Delavski svet soglaša, da je nadalnje uvajanje mehanizacije, predvsem pri spravilu in pri gradnjah cest, nujno, saj prav na tem področju lahko največ prihranimo. Če je bila nekoč cenejša delovna sila in konj kot stroj, je v času mehanizacije to ravno obratno. Stroj, ki ga upravlja sposoben delavec, je torej tisti, ki lahko pocene delo.

Nadalje je delavski svet razpravljal tudi o slabostih, ki so spremljale lanskoletno delo kolektiva. Te slabosti so: nedisciplina nekaterih članov kolektiva zaradi izostajanja z dela (neopravičeni izostanki in pijančevanje predvsem tistih, katerih osebni dohodek ni vezan na učinek), malomarnost in površnost pri delu, slab odnos do družbene imovine, predvsem do motornih žag in traktorjev. Tu nastanejo večkrat okvare in lomi po krivdi motoristov oziroma traktoristov. Stroški vzdrževanja in popravil motornih žag so zelo visoki in neenakomerni med posameznimi obrati in skupinami. Tako znašajo od 65 din pa do 300 din po m³ posekanega lesa. Pripombe so bile tudi na površen prevzem nekaterih gozdnogojitvenih del v gozdovih SLP, ki ga izvrše logarji oziroma revirni gozdarji. Marsikje so površine, na katerih je opravljeno neko delo, samo ocenijo, ne pa tudi izmerijo, kakor bi bilo pravilno.

Za dela, ki jih namerava gozdni obrat izvršiti iz sredstev za investicijsko vzdrževanje se naj predhodno izdelajo ustrezni predračuni, da se lahko pozneje primerjajo odstopanja realizacije od postavljenega plana. /

Govora je bilo tudi o obratu za gozdarsko načrtovanje pri katerem je opaziti, da stroški po enoti izvršenega dela (urejanja) presegajo planirane. Ta izpad je nastal zaradi prenizko planiranih cen za enoto ureditvene površine. Obrat za gozdarsko načrtovanje je samostojno zaživel šele lansko leto in ni imel nobenih praktičnih izkušenj v pogledu planiranja. Planirana cena po enoti je bila določena na 3.871 din, kar je znatno prenizko. Znano je, da ima planirano Ljubljana 4.500 din in Celje 7.500 din. Pozitivno realizacijo bi obrat dosegel, v kolikor bi imel določeno ceno 4.000 din, kar je znatno manj od cen pri zgoraj navedenih gozdnih gospodarstvih. Če tu dodamo, da je obrat prekoračil normative za 20 %, je bila planirana ureditvena cena vsekakor prenizka. Delavski svet je ta izpad upošteval, nikakor pa ni mogel tolerirati izpadov, ki so nastopili pri nekaterih članih tega kolektiva.

Diskusija, ki je dopolnila poročila, je bila usmerjena na odstranitev napak, ki so onemogočile našemu kolektivu dosedo še večjega uspeha.

Delavski svet je sprejel sklep, da se zaključni račun za leto 1964 potrdi s tem, da se razlika osebnih dohodkov v znesku 100,194.283 din ne izplača v celoti. Med kolektiv se razdeli samo 56,000.000 din, ostanek, to je 46,031.973 din pa se razporedi na rezervni sklad.

Delavski svet je poslušal poročilo o uspehu posameznih obratov. Člani delavskega sveta, ki so v razpravi sodelovali, so opozorili, da je uspeh odvisen tako od storilnosti, kakor tudi od prihrankov. Dobrega rezultata ni mogoče pričakovati tam, kjer je produktivnost nizka, kjer prekoračujejo režijske stroške, slabo krojijo les, zanemarjajo izdelavo vrednejših sortimentov in se brezbrizni do znižanja proizvodnih stroškov pri vseh fazah dela itd.

Obračun uspeha obratov prikazuje naslednja tabela:

Obrat	Prihranek na str. + 50 % zbol.proizv.	od 1.1. do 31.12.1964 izplač.OD	Višek	%
GO Straža	23,660.993	80,446.446	7,727.520	115
GO Poljane	19,699.090	64,752.848	6,433.632	119
GO Črmoš.	14,033.489	59,395.464	4,582.174	92
GO Črnomelj	18,004.042	80,209.228	5,878.755	87
GO Trebnje	13,726.109	42,964.620	4,482.128	125
GO Novo m.	24,312.286	92,474.255	7,940.535	103
GO Metlika	2,734.935	11,526.144	892.968	92
Gradb.obrat	13,726.218	63,438.431	4,481.747	85
Urejanje	-	15,879.152	1,348.461	102
Sklad.Straža	4,843.942	19,115.795	1,582.112	99
Skl.Črnomelj	3,587.7427	17,980.930	1,171.638	78
Uprava	-	35.534.561	3,344.759	113

V tem pogledu ugotovimo precejšnja odstopanja med obrati, kar je tudi pravilno, seveda če so pokazatelji realni. Ne- katere pripombe na obračun, ki jih imajo gozdni obrati s slabšo in manjšo zalogo gozdnega fonda, bo delavski svet upošteval, seveda če bodo utemeljene.

Iz vsega kar je bilo povedano na seji delavskega sveta la- hko povzamemo tole: delavski svet in celoten kolektiv stre- mi za tem, da odpravi vse tiste pomanjkljivosti, ki izvi- rajo iz dela kolektiva, ker le tako lahko pričakujemo še večje vlaganje sredstev nazaj v gozd in boljše osebne do- hodke.

Na seji delavskega sveta je bil podan v razpravo tudi zaključ- ni račun počitniškega doma Novigrad.

Počitniški dom je v letu 1964 dosegel naslednji finančni re- zultat:

I. Dohodki:

dohodki od penzijskih storitev	1,886.193
dohodki od točenja pijač	560.917
dohodki od uporabe doma	73.486
izredni dohodki	21.414
že obračunani regres za 1964 - del	826.836
SKUPAJ:	3,368.846

II. Izdatki:

Izdatki za hrano	2,255.178
izdatki za pijače	373.281
izdatki za storitve in ostalo	243.753
osebni izdatki	562.111
amortizacija	63.730
izredni izdatki	1.206
SKUPAJ:	3,499.259
Negativna razlika	130.452

Negativna razlika predstavlja 68 din, ki je nastala med 431 din odobrenega regresa do 499 din, kolikor lahko delovna organizacija regresira dnevni penzion članom kolektiva.

Delavski svet je sprejel sklep, s katerim je potrdil zaključni račun Počitniškega doma Novigrad za leto 1964 ter povečal regres od 431 din na 499 din na dnevni penzion.

Franc Markovič

xXx

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 1964

Z namenom, da bi se celotni kolektiv čim podrobneje seznanil z našim poslovanjem v letu 1964, se je uredništvo "Dolenjskega gozdarja" odločilo, da bo objavilo v pričujoči številki tudi poslovno poročilo za leto 1964. Del poslovnega poročila je bil objavljen že v letošnji januarski številki (izkoriščanje gozdov, drevesničarstvo, gozdnogojitvena dela in realizacija plana obrata za gozdarsko načrtovanje), preostali del, zlasti finančno poslovanje, pa objavljamo v tej številki.

I. Nekaj splošnih podatkov

1. Podjetje je imelo v letu 1964 povprečno 858 zaposlenih. Od tega je bilo stalno zaposlenih 109 žensk, 661 moških

in 88 sezoncev. Povprečno število dninarjev pa je bilo 319.

Kvalifikacijski sestav povprečno zaposlenih je:

7 delavcev	VK
83 "	K
94 "	PK
436 "	NK
17 "	VS
1 "	V

60 delavcev sred.strok. izobrazbo
160 delavcev nižjo strok. izobrazbo

2. Fluktuacija delovne sile ni izrazita, kar se vidi iz naslednjih podatkov:

v mesecu juliju	prišlo	15	odšlo	26 delavcev
v mesecu avgustu	prišlo	39	odšlo	28 delavcev
v mesecu septembru	prišlo	13	odšlo	24 delavcev
v mesecu oktobru	prišlo	17	odšlo	24 delavcev
v mesecu novembru	prišlo	10	odšlo	39 delavcev

V ostalih mesecih ni bilo bistvenih odstopanj.

3. V mesecu aprilu 1964 je bil izvoljen nov delavski svet in drugi organi upravljanja.

Centralni DS šteje	35 članov
Upravni odbor	11 članov
Obratni delavski sveti	15 - 18 članov

Delavski svet je imel v letu 1964 12 sej. Na njih je obravnaval:

Investicije

- Produktivnost dela (analiza izkoriščanja notranjih rezerv, tehnične norme, mehanizacija posameznih faz gozdnih in gradbenih del, možnosti zmanjšanja delovne sile, zlasti sezone),
- Zaključni račun za leto 1963 in periodični obračuni v letu 1964,
- Letna inventura - primanjkljaji, viški,
- Sprejel je pravilnik o delitvi osebnih dohodkov in čistega dohodka,

- Razpravljajal je o prodaji in nabavi osnovnih sredstev,
- Sprejel je statut podjetja,
- Razpravljajal je o počitniškem domu in rekreaciji delavcev ter sprejel tozadevni pravilnik,
- Razpravljajal je o volitvah v organe upravljanja,
- Sprejel je pravilnik o izobraževanju in štipendiranju ter pravilnik o stanovanjih in menzah,
- Sprejel je pravilnik o uporabi motornih vozil,
- Razpravljajal je o finančnem planu in gospodarjenju v podjetju,
- Sprejel je pravilnik o normah,
- Razpravljajal je o arondacijah in odkupu gozdnih zemljišč,
- Razpravljajal je o 42-urnem delovnem tednu,
- Razpravljajal je o higiensko tehničnih ukrepih pri delu in o podružbljanju gozdne proizvodnje.

Imenoval je naslednje komisije:

a/ Stalne:

- Komisija za delovna razmerja
- Komisija za HTV
- Disciplinska komisija
- Kadrovska komisija
- Komisija za prošnje in pritožbe

b/ Začasne:

- Komisija za proučitev predlogov ODS
- Komisija za nabavo in prodajo osnovnih sredstev
- Komisija za izdelavo pravilnika o delitvi osebnih dohodkov in čistega dohodka
- Komisija za perspektivni program
- Komisija za izdelavo elaborata za prehod na 42-urni tednik

Zaradi demokratičnega in uspešnega reševanja vseh problemov razpravljajo pred zasedanjem DS o vseh važnejših vprašanjih obratni delavski sveti, po potrebi pa tudi kolektivi.

Upravni odbor je imel v letu 1964 9 sej. Na sejah je v glavnem proučeval material za seje delavskega sveta, reševal nekatere prošnje in razpravljajal o štipendiranju.

Material za seje upravnega odbora oziroma delavskega sveta so pripravile komisije.

Gozdno gospodarstvo Novo mesto ima naslednje pravne akte:

- Statut podjetja
- Pravilnik o delitvi čistega dohodka
- Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov
- Pravilnik o uporabi motornih vozil
- Pravilnik o stanovanjskih razmerjih
- Pravilnik o poslovanju počitniškega doma
- Pravilnik o izobraževanju in štipendiranju
- Pravilnik o HTZ ukrepih pri delu
- Pravilnik o dežurni službi
- Poslovnik o delu delavskega sveta
- Pravilnik o menzah

4. V letu 1964 je Gozdno gospodarstvo Novo mesto organiziralo tečaj za delo z motorkami, ki ga je obiskovalo 66 delavcev, tečaj o družbeno ekonomskih odnosih, katerega se je udeležilo 11 delavcev ter logarski tečaj, katerega se je udeležilo 27 delavcev.

Gozdno gospodarstvo Novo mesto štipendira:

- na gozdarski fakulteti	7
- na ekonomski fakulteti	2
- na pravni fakulteti	1
- na srednji gozdarski šoli	5
- na srednji ekonomski šoli	7
- na izredni gozdarski šoli	7
- na izredni sred. ekonomski šoli	9
- na višji komercialni šoli - izred.	5

5. Podjetje je včlanjeno v Okrajno gospodarsko zbornico in je člane Vodne skupnosti.

V letu 1964 so bili s strani upravnih organov izvršeni naslednji pregledi:

a/ Pregled medobčinske inšpekcijske službe Novo mesto

o delovnem času voznikov motornih vozil, dne 25/3-1964 - odločba št. 184-16/64-6.

- b/ Podaljšanje roka za odstranitev nepravilnosti ugotovljenih po oddelku medobčinske inšpekcijske službe Novo mesto z odločbo št. 184-30/63-6, dne 18/9-1964.
- c/ Kontrola obračunov prometnega davka, za čas od 1/1-30/6-1964 v dneh od 4. do 10. avgusta 1964 po uslužbenih uprave za dohodke skupščine občine Novo mesto.
- d/ Prejem odločbe št. 27, dne 25/8-1964 od službe družbenega knjigovodstva pri Narodni banki Jugoslavije, podružnica Novo mesto o pregledu zaključnega računa za leto 1963.
- e/ Kontrola zveznega inšpektorja o standardih, predpisanih cenah in označevanju kvalitet gozdarskih proizvodov, dne 19/9-1964 in prejem tozadevne odločbe št. 07 dne 7/10-1964. Na podlagi te odločbe je moralo podjetje odvesti din 233.520.-
- f/ Izvršen je bil pregled o obračunavanju amortizacije za regeneracijo gozdov v času od 23. do 28/10-1964 po finančnem inšpektorju službe družbenega knjigovodstva pri Narodni banki Jugoslavije - podružnica Novo mesto.

V poslovnem letu 1964 je imelo podjetje zavarovana vsa osnovna in obratna sredstva, kakor tudi sredstva skupne porabe.

II. Poročila strokovnih služb

1. Projektiranje gozdnih cest

- izdelan je bil glavni projekt s tehničnim in predračunskim delom za gozdno cesto Smrečnik-Červanova, dolžina 2387 m,
- izvršeno je bilo zakoličenje in posneta trasa na dolžini 279 m ter izdelan glavni projekt s tehničnim in predračunskim delom za gozdno cesto Srnski ovinek - Oražen, dolžina 5633 m,

- izvršeno je bilo zakoličenje in posneta trasa na dolžini 279 m ter izdelan glavni projekt s tehničnim in predračunskim delom za gozdno cesto Jurcelj-Lisičje rovte, dolžina 2585 m,
- izvršeno je bilo zakoličenje in posneta trasa na dolžini 3532 m ter del del na izdelavi glavnega projekta za gozdno cesto Ponikve-Sredgorski križ, dolžina 3532 m,
- izvršeno je bilo zakoličenje in posneta trasa na dolžini 2711 m ter del del na izdelavi glavnega projekta za gozdno cesto Vrhpolje-Kobile, dolžina 2711 m,
- izven plana so bila izvršena razna dela za dokončanje in kompletiranje projekta za logarnico Trebnje.

2. Kataster gozdnih cest

- izmerjena je bila dolžina 60,2 km gozdnih cest, zabeleženi maksimalni vzponi in protivzponi, delno izdelana karta javnih in gozdnih cest v $M=1:25.000$ ter delno izpisani kartoni s karakterističnimi podatki za vsako cesto posebej za GO Straža,
- izmerjena je bila dolžina 65,8 km gozdnih cest, zabeleženi maksimalni vzponi in protivzponi, dokončno izdelava karte javnih in gozdnih cest v $M=1:25.000$ ter izpisani kartoni s karakterističnimi podatki za vsako cesto posebej, za GO Poljane,
- izmerjena je bila dolžina 47,9 km gozdnih cest, zabeleženi maksimalni vzponi in protivzponi, izdelana karta javnih in gozdnih cest v $M=1:25.000$ ter izpisani kartoni s karakterističnimi podatki za vsako cesto posebej, za GO Črnomelj,
- izmerjena je bila dolžina 9,0 km gozdnih cest za GO Novo mesto.

3. Kataster gozdnih zemljišč in arondacija

- Urejevale so se tekoče zadeve gozdnega katastra. Uredilo se je vprašanje prenosa, oziroma pravica uporabe družbenih gozdov na GG Novo mesto na območju ObS Novo mesto in Trebnje. Sestavljeni so parcelni zapisniki in

nabavljene karte v M = 1:5.000 za kat. občine ObS Novo mesto in del kat. občin na območju ObS Trebnje.

- V okviru namenskih sredstev 4,973.688.- din se je izvajal odkup in arondacija gozdnih zemljišč. Z odkupom in arondacijo se je pridobilo 46 ha gozdov. Povprečna cena odkupa pa je znašala 29.181.- din. Število zadev v postopku je 15, s skupno površino 6,9 ha. Po izvedbi zadev v postopku bodo namenska sredstva v celoti izčrpana.

Iz prednjega je razvidno, da plan ni bil v celoti realiziran. Obseg del je bil s planom previsoko postavljen napram zasedbi delovnih mest. Zato je izpad nastal v večji meri zaradi nepopolne zasedbe delovnih mest, deloma pa zaradi vremenskih neprilik (deževni dnevi, sneg) in večjih izpadov zaradi bolezni. Efekt dela pa je bil manjši tudi zaradi razdrobljenosti in oddaljenosti gospodarskih enot. Norma-dnine pa so v celoti dosežene oziroma presežene za 20 %.

V letu 1965 bo potrebno zvišati ceno po enoti ureditvene površine za 1 ha, ker so izkušnje v letu 1964 pokazale, da dosedanja cena ni realna.

4. Gozdno gradbeništvo

V letu 1964 je imel Gradbeni obrat 133,988.225.- din realizacije. V celoti je plan investicij za leto 1964 izvršen, razen nedograjene ceste Jurcelj-Starološka in logarnice v Trebnjem.

V tem letu je gradbeni obrat izvajal naslednja dela:

Naziv objekta	Enota mere	Koli- čina	Vrednost del skupaj
<u>A) GOZDNE CESTE</u>			
1/ Golobinjek-dograditev	km	4.34	2,825.940
2/ Dol.Toplice-Drg.sela	km	0.32	10,741.475
3/ Plano-Brezova reber	km	2.08	11,479.689
4/ Dečja vas-Jordan kal	km	1.18	8,519.149

Naziv objekta	Enota mere	Količina	Vrednost del skupaj
5/ Jurcelj-Starološka nedogr.	km	2.30	17,453.077
6/ Komarna vas-Červanova	km	3.58	32,481.364
7/ Srnski ovinek-Oražem nedogr.	km	4.96	5,396.713
8/ Rampoha-rekonstrukcija	km	0.48	3,058.846

B) OBJEKTI

1/ Gozdarska koča Jelendol	kom	1	378.712
2/ Gozdarska koča Brezova reber	kom	1	3,096.288
3/ Logarnica Trebnje	kom	1	18,330.409
4/ Popravilo počitniškega doma	kom	1	392.563
5/ Popravilo log. Kote	kom	1	286.198
6/ Baraka Vahta	kom	1	549.609
7/ Baraka Žerjavin	kom	1	549.609
8/ Baraka Vrbovec	kom	1	549.609

Polg plana je obrat delal še na raznih manjših adaptacijah in popravilih stanovanjskih in gospodarskih stavb.

Iz popisa del je razvidno, da so bila gradilišča zelo raztresena po celotni teritoriji podjetja. Vsa ta razdrobljenost je negativno vplivala na samo organizacijo in kontrolo del.

Posebno težko je bilo pri gradnjah gozdnih cest. Delovodje so bili istočasno zadolženi za več gradilišč. Tako je bila večkrat pomanjkljiva kontrola in dela niso napredovala po dinamičnem planu obrata, čeprav je imela vsaka skupina svojega vodjo, ki je bil zadolžen, da se delo normalno odvija. Kljub vsem tem težavam, so dela bila v celoti izvršena, razen na cesti Jurcelj-Starološka, za kar je iskati vzroke v trikratnem menjavanju delovne skupine. Do menjave skupin je prišlo zaradi nesoglasja v sami delovni skupini. Stalni delavci so v glavnem bili zaposleni na visoko-gradnjah in pri raznih adaptacijah. Logarnica v Trebnjem ni bila dokončana zato, ker so bile težave z obrtniki, ki niso zaključili svojih del do konca leta.

Pri izvršitvi plana je veliko pripomogla tudi pravočasna dobava načrtov, gradbenih dovoljenj in ostale dokumentacije. Za vsa večja gradilišča je bil izvršen detaljni popis del, izveček materiala in potreba delovne sile.

S pravilno razporeditvijo gradbenih strojev smo dosegli polno izkoriščenost strojev v vsej sezoni na naših gradbiščih, po potrebi pa smo jih dajali tudi v najem ostalim gozdnim obratom (drobilec, kompresor). V letu 1964 smo dobili od GO Črnomelj traktor "Ferguson 35", z dvema enosnima prikolica. V decembru smo dobili še buldožer TG-90, katerega bomo rabili za vsa zemeljska dela pri gradnji gozdnih cest, kar bo omogočalo zmanjšanje sezonske delovne sile za 40 %.

V letu 1964 smo imeli povprečno zaposlenih 90 delavcev, od tega 41 stalnih. Največ je bilo zaposlenih v razdobju maj-september in sicer 128. Vsi sezonski delavci so bili nastanjeni v delavskih barakah po gradiliščih, kjer so bile organizirane tudi kuhinje in poljske peči za peko kruha. Naselja smo uredili po svojih možnostih, vendar bo potrebno še nadalje skrbeti, da bodo ta naselja še bolj urejena.

Vsa dela so se plačevala po normi, le na manjših gradiliščih, kjer ni bilo mogoče postaviti norm, so se dela plačevala po režijskih urah.

V bodoče bo treba skrbeti za strokovni dvig delavcev in povečati število delovodij, tako da bodo vsaj večja gradilišča imela v času gradnje res popolno strokovno nadzorstvo.

5. Komerzialna služba

Komerzialna služba je organizirana samostojno v okviru podjetja. V svojem obsegu ima deloma tudi skladiščno službo in sicer za gozdne obrate Straža, Poljane, Črmošnjice, Črnomelj in Metlika. Gozdna obrata Novo mesto in Trebnje imata skladiščno službo organizirano v okviru dejavnosti obrata, svoje delo pa opravljata po dispozicijah komerciale. Komerciala daje na podlagi letnega proizvodnega plana in sklenjenih pogodb dispozicije za odpremo vsem obratom in skladiščni službi. Na podlagi teh dispozicij se vrši odprema posameznih gozdnih sortimentov.

Komerciala ima v svojem sestavu:

- Nabavo in prodajo,
- Skladiščno službo,
- Fakturiranje in likvidaturo.

Praksa zadnjih let se je v pogledu razdeljevanja ključnih gozdnih sortimentov dosledno izvajala tudi v letu 1964. Tako je okrajna gospodarska zbornica proti koncu leta 1963 organizirala bazenska posvetovanja na katera so bili vabljeni poleg predstavnikov gozdnega gospodarstva tudi predstavniki lesno predelovalne industrije in gradbeništva na našem področju. Na posvetovanju so bili razdeljeni ključni sortimenti, to je hlodovina iglavcev in bukova hlodovina. Dogovorjeno je bilo, da so nosilci bazenskih kontingentov za omenjeno hlodovino za področji občin Novo mesto in Trebnje, Novo mesto in za področji občin Črnomelj in Metlika, Zora Črnomelj.

Distributivni način poslovanja hromi delo komerciale, ker so glavni sortimenti v naprej razdeljeni kupcem. Za ostale sortimente smo več ali manj iskali kupce na področju Slovenije.

Prodajne cene so posebno poglavje v naši službi. Dali smo več pobud in konkretnih predlogov za sprostitev prodajnih cen. V letu 1963 je bil napravljen pozitiven korak glede plafoniranih cen, ker je z Uradnim listom SFRJ št. 53/63 Zvezni izvršni svet prenesel kompetenco določanja najvišjih prodajnih cen na zvezni zavod za cene. Po prenosu omenjene pristojnosti na zvezni zavod za cene smo vložili vlogo za potrditev že obstoječih cen, naknadno pa smo se še večkrat z našimi vlogami obrnili na to institucijo, ker smo morali formirati nekatere nove cene za sortimente, ki jih v okviru prejšnje dejavnosti nismo imeli.

Zvezni zavod za cene je nekatere naše predloge odobril, nekatere pa tudi v celoti zavrnil. Skozi celo leto smo obravnavali kot poseben problem ceno bukovega celuloznega lesa. Omenjenih cen nam Zvezni zavod za cene žal ni odobril v letu 1964. Uradni list SFRJ št. 53/63 je sicer prinesel pozitivne spremembe v korist hlodovine iglavcev, medtem ko so spremembe pri bukovi hlodovini bile neznatne. Proizvajalci bukove hlodovine smo vztrajali na tem, da se problem najvišjih prodajnih cen bukove hlodovine rešuje

istočasno s hlodovino iglavcev. Po prenosu pristojnosti odobravanja najvišjih prodajnih cen na Zvezni zavod za cene smo trikrat vložili našo vlogo za spremembo najvišjih prodajnih cen bukove hlodovine, vendar nam je Zvezni zavod za cene naše vloge zavrnil, brez posebnih pojasnil. V juliju mesecu je bil izvršen še en pozitiven premik glede najvišjih prodajnih cen, tako, da je jamski in celulozni les iglavcev dosegel ceno 13.300.- din za 1 m³ kar je samo za 200.- din manj kot cena hlodovine iglavcev II. klase oziroma za celih 4.800.- din več kot cena hlodovine iglavcev III. klase.

V letu 1964 smo dosegli nekatere pozitivne premike glede klasiranja ključnih gozdnih sortimentov, kar je zasluga gozdarske strokovne službe, ki je s pravilnim krojenjem in sortiranjem lesne sortimente racionalnejše ovrednotila.

Primerjava realizacije v % hlodovine iglavcev in bukove hlodovine v letu 1963 : 1964.

Bukova hlodovina			Hlodovina iglavcev	
	1963	1964	1963	1964
F	4	4	-	1
L	19	17	-	-
K	1	3	6	11
I.	22	31	40	40
II.	31	29	36	34
III.	23	16	18	14

Naše podjetje je pomembno tudi kot izvoznik, saj izvažamo velike količine železniških pragov, drv, kretniškega lesa in celotno proizvodnjo eteričnega olja. Ob upoštevanju zakona ponudbe in povpraševanja ter doseganja najvišjih cen, bi morali izvoziti vse količine železniških pragov in drv, saj so cene na izvoznem trgu dosti bolj ugodne kot pa na domačem.

Problem celuloznega lesa bi najbolj enostavno rešili na ta način, da bi ga v celoti izvozili, saj so cene na zunanem trgu dosti bolj ugodne za proizvajalce kot na domačem trgu. Vendar smo v letu 1964 izvoz celuloznega lesa popolnoma opustili, to pa vsled tega, ker je bilo preveliko pomanjkanje na domačem trgu.

Z izvozom smo si ustvarili nekaj lastnih deviznih sredstev, ki so za nas še posebej pomembna, saj jih vedno potrebujemo za nakup rezervnih delov, kakor tudi za nakup nekaterih strojnih naprav kot so HIAB nakladalci, žični žerjavi itd.

Pregled izvoženih količin v letu 1964

Sortiment	Količina
Drva za kurjavo	13.595 prm
ogljje	155 ton
celuloza	210 prm
bukovi žel. pragi	2.400 m3
hrastovi žel. pragi	2.000 m3
cerovi žel. pragi	20 m3
hrastov kretniški les	520 m3
bršljin v skorji	20 ton
eterično olje	440 kg

Skupaj je bilo ustvarjeno z izvozom 319.037 USA Dolarjev. Izvoz je bil usmerjen predvsem v države s čvrsto valuto, kamor smo izvozili za 210.775 dolarjev.

6. ZTV služba

V preteklem letu je bilo delovanje ZTV službe precej pestro, v glavnem pa se je ukvarjala s sledečim:

- Sestava plana nabave osebnih varstvenih sredstev, sredstev za zavarovanje objektov, strojev, naprav in plana nabave nekaterih sredstev družbenega standarda.
- Sestava perspektivnega plana delovanja na področju ZTV.
- Predavanje o ZTV ukrepih pri delu na dveh tečajih za bodoče logarje na Frati.
- Odpravljanje pomanjkljivosti ZTV značaja po odločbi inšpekcije dela v decembru 1963.
- Večkratni pregledi žag veneciank v Metliki, Krasincu, Črnomlju, Dragatušu, Pobrežju, na Vinici, v Učakovcih, Starem trgu, na Težki vodi in v Luknji ter tračne žage v Gradacu. Z nalogi smo prepovedali obratovanje za toliko časa, dokler ne bodo urejene po varnostnih navodilih, ki smo jih predpisali. Še sedaj so zaprte ža-

ge na Pobrežju, Starem trgu in Dragatušu.

- Sestava varnostnih navodil za obratovanje tračne žage v Gradacu. Ta žaga je bila nato iz varstvenih razlogov ukinjena.
- Sodelovanje z inšpekcijskimi organi ob priliki inšpekcijskih pregledov naših delovišč, objektov in naprav.
- Odpravljanje pomanjkljivosti, ugotovljenih ob inšpekcijskih pregledih v letu 1964 v povezavi z odgovornimi osebami.
- Organizirani so bili zdravstveni pregledi vodnih virov na področjih obratov Novo mesto, Straža, Poljane, ki jih je opravil Zavod za zdravstveno varstvo v Novem mestu. Izvide posedujemo in nam dobro služijo za orientacijo in bodoče preventivne ukrepe.
- Sestava določil o ZTV za statut podjetja, za pravilnik o uporabi motornih vozil in za utemeljitev načrta za prehod na 42-urni delovni teden.
- Pregled stavb in drugih objektov ter sestava predloga plana ureditve delavskih stanovanj, skladišč razstreliva, skladišč goriva, skladišč strupov v drevesnicah in prostora za delavce v večjih drevesnicah.
- Sestava delne analize nezgod pri delu, nezgod izven dela in obolenj za leto 1964 in sicer za posamezne obrate in za podjetje skupaj. Te analize in smernice za bodoče delo so bile obravnavane na upravnem odboru podjetja, na delavskem svetu in na posameznih obratih ob priliki občnih zborov sindikalnih podružnic. Delavski svet je predloge za bodoče delovanje na področju ZTV v celoti odobril.
- Razgovori na Zavodu za socialno zavarovanje o vzrokih, ki vplivajo na višino dopolnilnega prispevka za soc. zavarovanje, o izločitvi gozdarstva iz kmetijske skupine, o prispevku za cepljenje proti gripi in za sistematične zdravstvene preglede članov kolektiva.

Razveseljivo je dejstvo, da je padel % nezgod pri delu skoraj za 4,5 %, glede na leto 1963, kar je lep uspeh. Nezgode pri delu tudi niso več v taki meri posledica grobih napak tehnike dela, kar bi lahko pripisali v prid strokovnim predavanjem, še zlasti s področja ZTV. S tem bo treba vsekakor nadaljevati.

Pomanjkljiva pa je disciplina pri izvajanju odrejenih varstvenih ukrepov.

Naraslo je število nezgod na poti (za 15 %), pri tem pa gre pogosto za sumljive primere, ki bi jih bilo treba temeljiteje raziskati.

III. Finančno poročilo

1. Osnovna sredstva

Stanje osnovnih sredstev s katerimi je razpolagalo podjetje v začetku leta 1964 je naslednje:

po nabav. vred.	sedanja vred.
1,285.292.224.-	488,355.307.-

Viri teh osnovnih sredstev se sestojijo iz:

Kreditov	52,870.377.-
dobaviteljev	26,272.561.-
lastnih sredstev	409,212.369.-

Primerjava med sedanjo vrednostjo in nabavno vrednostjo ob začetku leta pokaže dokaj neugodno sliko, saj predstavlja odpisana vrednost osnovnih sredstev 62 %. Med poslovnim letom je podjetje povečalo vrednost osnovnih sredstev na:

nabavna vrednost	sedanja vrednost
1,472.842.864.-	598,608.755.-

Povečanje v letu 1964 znaša

187,550.640.-	110,253.448.-
---------------	---------------

Iz primerjave ob koncu poslovnega leta je razvidno, da se je razmerje med nabavno vrednostjo in sedanjo povečalo v korist sedanje vrednosti, odpisi pa znašajo 59 %.

Viri osnovnih sredstev ob koncu leta pa so naslednji:

Krediti	54,953.686.-
Dobavitelji	14,402.080.-
Lastna sredstva	529,352.989.-

Struktura osnovnih sredstev

	1.1.1964	%	31.12.1964	%
Gradbeni objekti	1.055,061.534	82	1.179,857.726	80
delov.priprave	216,576.793	17	268,850.465	18
ostalo	<u>13,653.897</u>	<u>1</u>	<u>24,134.673</u>	<u>2</u>
Skupaj:	1.285,292.224		1.472,842.864	

Navedeni podatki potrjujejo sledeče ugotovitve:

- a/ Pozitivno se je povečal odnos med nabavno vrednostjo in sedanjo vrednostjo v korist sedanje vrednosti, s tem pa se je istočasno osnovna vrednost znižala, kar ugodno vpliva na učinkovitost osnovnih sredstev.
- b/ V strukturi osnovnih sredstev se je izvršila sprememba v korist delovnih priprav in ostalih osnovnih sredstev kar se ugodno odraža na produktivnost dela. To povečanje delovnih priprav gre predvsem na račun nabavljenih kamionov in ostalih delovnih priprav v eksploataciji gozdov in gozdnem gradbeništvu.
- c/ Povečanje osnovnih sredstev in ugodnejša strukturna sprememba je bilo doseženo predvsem z lastnimi sredstvi, saj so se krediti povečali komaj za cca 2,000.000.- din.
- d/ Tehnična opremljenost delavca se je povečala za 25 % ali na zaposlenega din 1,927.804.-. Ugodna sprememba v tehnični opremljenosti je vplivala na povečano storilnost. Vendar se bo njen polni učinek pokazal v letu 1965, kajti uvajanje novih naprav in orodij zahteva rešitev problemov kot so uvajanje delavca na delo s stroji in organizacijske spremembe pri sami proizvodnji.

2. Obratna sredstva

Povprečna vložena obratna sredstva za poslovno leto 1964 znašajo 310,545.876.- din. Od tega je bilo stalnih in občasnih kreditov za 153,372.624.- din in dobaviteljev za 39,441.151.- din, ostalo pa odpade na lastna sredstva podjetja.

Značilno za poslovanje z obratnimi sredstvi je v tem, da ima proizvodnja izrazit sezonski značaj, kar zahteva veliko angažiranje obratnih sredstev predvsem ob času odkupa, ki je v glavnem v prvi polovici leta. Zato je moralo podjetje v tem obdobju najemati večje kratkoročne kredite. Tudi ostala proizvodnja v gozdarstvu je vezana predvsem na krajše časovno obdobje, kar zopet zahteva večjo angažiranost obratnih sredstev (gojenje, gozdno gradbeništvo, urejanje). Posebna značilnost za angažiranje obratnih sredstev pa predstavljajo gozdne drevesnice, kjer traja proizvodni proces 2 leti in več. Tako je bilo vezanih obratnih sredstev v drevesničarstvu cca 51,000.000.- din. Zaloge nedovršene proizvodnje in zaloge materiala in drobnega inventarja so bile v letu 1964 višje kot pa jih zahteva normalno poslovanje. Prav tako so bile tudi terjatve do kupcev v letu 1964 tako visoke, da jih ni mogoče upravičiti s stanjem na lesnem trgu. Posebno so bile te terjatve visoke v prvem polletju, dokler ni podjetje v precejšnji meri spremenilo svojo prodajno politiko do kupcev. Tako visoke terjatve so bile rezultat prodaje lesa plačila nezmožnim kupcem, kar pa ni bila krivda v celoti podjetja. Vse to je vplivalo, da je bil koeficient obračanja obratnih sredstev dokaj nizek, saj je znašal le 8.02. Ta bi bil lahko ugodnejši za podjetje, če bi se odpravile navedene pomanjkljivosti pri angažiranju sredstev. Kljub veliki angažiranosti obratnih sredstev podjetje ni prišlo do tega, da bi bilo nelikvidno.

3. Investicije

V poslovnem letu 1964 si je podjetje zadalo nalogo, da s svojimi investicijskimi vlaganji doseže:

- znižanje istrošenosti osnovnih sredstev,
- povečanje tehnične opremljenosti,
- večja vlaganja v izgradnjo intenzivnih nasadov,
- dograditev in povečanje zmogljivosti drevesnic, ki so predpogoj za nadaljna vlaganja za povečanje intenzivnih nasadov,
- vlaganje v tiste gradbene objekte, ki imajo neposreden odraz na ekonomičnost proizvodnje (gozdne komunikacije).

Ob pregledu realizacije investicijskih vlaganj v letu 1964 se ugotavlja, da je bila postavljena naloga v celoti izvršena. Učinek teh investicij se ni pokazal v celotnem poslovanju leta 1964, temveč bo prišel do izraza v naslednjih letih.

Za leto 1964 je bilo planirano za	213,915.000 investicij,
dosežena realizacija pa znaša	243,264.382 din
Od tega odpade na opremo	70,449.317.- din

Investicije so bile financirane v glavnem iz lastnih sredstev (poslovni sklad in amortizacija za regeneracijo gozdov), delno iz gozdnih skladov in delno iz posojil. Vse nekončane investicije znašajo 219,242.485.- din, kar predstavlja jo v glavnem intenzivni nasadi, kjer traja doba vlaganja, odnosno aktiviranja daljše časovno razdobje. Vse investicije v gradbene objekte, intenzivne nasade in drevesnice so se izvajale v lastni režiji.

4. Proizvodnja

Proizvodnja je bila v primerjavi s planom dosežena in presežera v vseh dejavnostih podjetja - eksploataciji, gojenju, drevesničarstvu, gozdnemu gradbeništvu in zajemanju blagovne proizvodnje v zasebnem sektorju. Posebno ugoden je rezultat pri zajemanju blagovne proizvodnje v zasebnem sektorju, kjer je bilo zajeto cca 67 % celotne proizvodnje v zasebnih gozdovih. To je v precejšnji meri vplivalo na rezultat podjetja.

5. Uspeh poslovanja

Struktura celotnega dohodka in razdelitev čistega dohodka

	1963	%	1964	%
Celotni dohodek	1,064.147.960		2,295.819.240	
Poslovni stroški	691.607.830	65	1,394.427.829	61
Čisti dohodek	372.542.130	35	901.391.411	39

Struktura razdelitve čistega dohodka

	1963	%	1964	%
Čisti dohodek	372,542.130		901.391.411	
Izredni prispevek iz ČD	11,667.807	3		
Osební dohodki	329,073.888	88	820,266.184	91
Skladi	31,800.435	9	80,725.227	9
Rezervni sklad podj.	2,181.208	7	6,210.918	8
Rez. skl. skup.rezerv	2,262.721	7	8,882.336	11
Poslovni sklad	-		19,600.000	24
Neobvez.rez.sklad	27,356.506	86	46,031.973	57
Prispevek za Skopje	-		400.000	

Primerjava planiranega in realiziranega celotnega dohodka in njegove razdelitve

	Planirano 1964	Realizirano 1964	Indeks
Brutto produkt	2,245.224.000	2,295.819.240	102
Materialni stroški	1,009.252.000	954,388.645	95
Družbeni proizvod	1,235.972.000	1,341.430.595	109
Amortizacija	83.000.000	78.914.115	95
Netto proizvod	1,152.972.000	1,262.516.480	110
Ostali stroški	331.381.000	361.125.069	108
Dohodek	821.591.000	901.491.411	110
Osební dohodki	756.657.000	820.266.184	108
Ostane ČD	64.933.000	80.725.227	124

Ker nam primerjava z letom 1963 ne bi dala realne slike vsled povečanega obsega poslovanja v letu 1964, je mogoče primerjati le strukturne spremembe v celotnem dohodku. Druga primerjava, ki je možna, pa je primerjava celotnega dohodka in njegovih elementov s planom leta 1964.

Primerjava celotnega dohodka in njegove razdelitve s strukturami v letu 1963 in planom 1964 daje sledeče ugotovitve:

- Doseženi celotni dohodek v letu 1964 je večji od planiranega za 3 %. Da povečanje ni večje sta v glavnem dva vzroka in sicer ta, da je gozdna proizvodnja po svoji naravi omejena in ne more preseči določenega obsega in da se prodajne cene gozdnih sortimentov med poslovnim letom niso bistveno povečale, kljub splošnemu povečanju ravni cen.

- Materialni stroški poslovanja so bili nižji od planiranih. Da je doseglo podjetje znižanje materialnih stroškov in s tem ekonomičnejšo proizvodnjo, je v glavnem zasluga nagrajevanja po delovnih enotah, ki je bilo uvedeno v začetku leta 1964. Ta način nagrajevanja stimulira delovne enote na znižanje stroškov in izboljšanje kvalitete proizvodnje.
- Netto proizvod se je povečal za 10 % v primerjavi s planiranim. To povečanje netto produkta ni bilo doseženo s povečanimi prodajnimi cenami, temveč je rezultat ekonomičnejše proizvodnje.
- Primerjava deleža stroškov v celotnem dohodku z letom 1963, kakor tudi s planom za leto 1964 nam jasno pokaže, da so se stroški znižali. Povečali so se le deloma stroški, ki bremenijo netto produkt in v glavnem niso odvisni od poslovanja podjetja.
- Dohodek in čisti dohodek sta porasla vsled znižanja stroškov v primerjavi s planom za 10 %, oziroma se je delež v celotnem dohodku povečal za 4 %, v primerjavi z letom 1963.
- Osebni dohodki so se povečali z ozirom na plan za 8 %, kar je v skladu s povečanjem netto produkta za 10 %. Povečanje osebnih dohodkov je bilo nujno vsled splošnega dviga življenjskih stroškov.
- Ostanek čistega dohodka za sklade se je v primerjavi s planom povečal za 24 %, kar je predvsem rezultat znižanih stroškov.

Delitev čistega dohodka na osebne dohodke in sklade je bila izvršena na osnovi pravilnika podjetja o delitvi čistega dohodka, ki je bil sprejet v letu 1964.

6. Uspešnost poslovanja po delovnih enotah

Za ugotavljanje uspešnosti poslovanja delovnih enot v gozdarstvu je čisti dohodek neprimerno merilo, ker je v veliki meri odvisen od naravnih pogojev - struktura lesne mase, % tehničnega lesa, potrebe po večjih vlaganjih v gozdnogojitvena dela, lesnih zalog in ostalih naravnih pogojev.

Zato je podjetje vzelo za merilo ugotavljanja uspešnosti poslovanja delovnih enot prihranek stroškov in zboljšanje kvalitete proizvodnje z ozirom na proizvodni plan delovnih enot. To merilo pa še ne izloča vpliva obsega poslovanja posameznih delovnih enot. Zato je bilo potrebno merilo prihranka stroškov in kvalitete proizvodnje korigirati tako, da se izračunava znižanje stroškov in zboljšanje kvalitete na 1.000.- din izplačanih osebnih dohodkov. S tem pa je tudi odstranjen vpliv velikosti posameznih delovnih enot.

Ugotavljanje uspešnosti poslovanja se vrši tromesečno in letno po zaključnem računu. To merilo uspešnosti poslovanja služi podjetju za delitev osebnih dohodkov po obračunih na posamezno delovno enoto.

Po obračunu za leto 1964 so delovne enote dosegle sledeč uspeh:

Delovna enota	Znižanje stroškov in zboljšanje kvalitete na 1000 din izplačanega osebnega dohodka
Poljane	304 din
Straža	292 din
Črmošnjice	236 din
Črnomelj	224 din
Metlika	237 din
Novo mesto	263 din
Trebnje	319 din
Gradbeni obrat	216 din
Skladišče Straža	253 din
Skladišče Črnomelj	199 din

Pri analiziranju uspešnosti poslovanja delovnih enot se je ugotovilo, da so delovne enote predvsem zniževale neposredne stroške, medtem ko so posredni stroški bili enaki planiranim ali celo prekoračeni. Zato mora podjetje v naslednjem letu posvečati več pozornosti in uvesti določene ukrepe, da posredni stroški ne bodo več naraščali. Nadalje se je ugotovilo, da večina delovnih enot mehanizacije ne izkorišča v zadostni meri, zaradi česar bo potrebno ugotoviti vzroke, ki preprečujejo polno izkoriščenost mehanizacije.

7. Zaposlenost, produktivnost in osebni dohodki

Proizvodnja v gozdarstvu ima izražit sezonski značaj dela, kar zahteva v določeni obdobjih veliko število zaposlenih. Vendar se je podjetje v letu 1964 orientiralo na stalno delovno silo in deloma v tem tudi uspelo. Da se je podjetje odločilo na tako politiko zaposlovanja, je predvsem vplivala nizka produktivnost sezone delovne sile in nezainteresiranost le-te za uspešnost poslovanja podjetja.

Pri tem je podjetju tudi uspelo, da je zmanjšalo vpliv sezon na gozdno proizvodnjo, tako, da se je plansko usmerjalo delo v eksploataciji in gojenju gozdov. Posledica take politike pri zaposlovanju delovne sile in boljše tehnična opremljenost je bil dvig produktivnosti za cca 12 % v eksploataciji gozdov, merjeno v količinskih pokazateljih. Prav tako se je dvignila produktivnost v ostalih panogah. Drugi rezultat takega zaposlovanja je bilo znižanje števila zaposlenih na 858 povprečno zaposlenih. To je vplivalo da se je produktivnost, izražena v vrednosti netto produkta na zaposlenega, povečala od leta 1963 od 963.741.- din na 1.471.464.- din leta 1964 ali za 52%. Vrednostni pokazatelj produktivnosti ne pokaže samo dviga le-te, ampak je tudi odraz ekonomičnejšega poslovanja. Število izgubljenih ur na zaposlenega se je znižalo od 437 ur v letu 1963 na 402 ure v letu 1964 ali za 8 %, kar je zopet posledica zaposlovanja stalne delovne sile. V skladu z dvigom produktivnosti, ekonomičnosti poslovanja in znižanjem števila zaposlenih ter dvigom življenjskih stroškov, so se dvignili tudi osebni dohodki zaposlenih.

V letu 1963 je znašal povprečni mesečni osebni dohodek na 1 zaposlenega 28.081.- din, v letu 1964 pa je porastel na 48.467.- din. Vendar primerjava osebnih dohodkov z letom 1964 ni povsem realna, ker je v osebnih dohodkih leta 1964 šteta tudi pretežni del terenskega dodatka, v letu 1963 pa je prikazan le čisti osebni dohodek.

8. Skladi podjetja

Podjetje je v letu 1964 imelo na razpolago le malo skladov, ker je praktično pričelo poslovati v takem obsegu šele s 1.1. 1964. Na razpolago so bile sredstva v glavnem le na

skladu skupne porabe. Vendar so bila tudi sredstva veliko prenizka, da bi lahko podjetje uspešno reševalo stanovanjske in ostale probleme družbenega standarda zaposlenih. Večji del sklada skupne porabe je bil porabljen za nakup stanovanj in le 6,700.000.- din je bilo porabljeno za druge namene.

Poslovni sklad podjetja se je v letu 1964 povečal predvsem na račun investicij iz amortizacije za regeneracijo gozdov, dotacij gozdnih skladov za investicije in brezplačnega prenosa osnovnih sredstev od kmetijskih zadrug.

Iz zaključnega računa in poslovnega poročila za leto 1964 je razvidno, da je podjetje uvajalo določene ukrepe na področju proizvodnje in ostalega poslovanja, ki je imelo za cilj večjo ekonomičnost in produktivnost proizvodnje. Med te ukrepe sodijo zlasti ukrepi na področju organizacije dela, na uvajanju stimulativnega nagrajevanja, na uvajanje obračuna uspehov obratov, na politiki zaposlovanja in posebej še na področju investicijskega vlaganja, ki je bilo v pretežni meri usmerjeno v intenziviranje proizvodnje.

V bodočem poslovnem letu bo morale podjetje z začetimi ukrepi v letu 1964, ki še niso prišli do polnega izraza nadaljevati in uvajati nove ukrepe, predvsem na zniževanju posrednih stroškov, zniževanju števila zaposlenih, dviganju produktivnosti in boljšem izkoriščanju mehanizacije.

Prav tako bo morale podjetje uvesti še ukrepe, ki so bili predvideni v elaboratu za prehod na 42-urni delovni teden. Z izpolnitvijo teh ukrepov so dane vse možnosti, da bo podjetje doseglo v letu 1965 še boljši finančni rezultat kot v letu 1964, kljub skrajšanju delovnega tedna.

VZDRŽEVANJE GOZDNIH CEST

Na področju našega gozdnega gospodarstva je okrog 250 km gozdnih cest. Posamezni odseki teh cest so dodeljeni cestarjem v vzdrževanje. Opaziti pa je, da ti odseki niso vsi enako skrbno urejeni. Vzrok za to je lahko v tem, da vsi cestni odseki nimajo enako trdne podlage; da ima cestar z ozirom na različno obremenitev posameznih cest dodeljen predolg odsek, lahko pa je tudi premalo poučen o samem načinu in pomenu vzdrževanja. Seveda igra pri tem pomembno vlogo tudi vestnost pri delu.

Da bi se te pomanjkljivosti kolikor mogoče ublažile in odpravile, je upravni odbor gozdnega gospodarstva določil komisijo v sestavu: ing. Kruljac Jože - predsednik ter člani Geršič Peter (GO Novo mesto), Puhan Lojze (GO Poljane) in Pureber Stane (GO Straža). Naloga komisije je sestaviti normative za cestarje na naših gozdnih cestah.

Navedena komisija se je že sestala dne 10. 2. 1965. Na osnovi že delno zbranega gradiva v zvezi z vzdrževanjem cest in normativov, je komisija prišla do naslednjih zaključkov:

1. Potrebno je organizirati seminar za cestarje.
2. Izdelajo naj se normativi za cestarje, da bi se lahko na njihovi osnovi, upoštevajoč tudi važnost ceste, vsaj približno enakomerno razdelilo delo med cestarje.
3. Predlaga se komisiji za izdelavo pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, da se postavita vsaj dve tarifni postavki za cestarje, kjer naj bi bila upoštevana tudi vestnost pri delu kot stimulativen faktor.

Kaj je pravzaprav naloga cestarja?

Njegova naloga je, da v toku celega leta skrbi za svoj odsek ceste in da jo redno vzdržuje, kajti le-ta mora biti vse leto sposobna za promet. Zato pa mora cestar tudi vedeti, kaj je njegova naloga v posameznih letnih časih. Prav gotovo ni vseeno, ali vzdržujemo cesto poleti, ko je večinoma suha, ali pa v jeseni in pozimi, ko se tudi po več mesecev ne osuši.

V naslednjem so v grobih obrisih prikazana dela, ki jih mora cestar opravljati na cesti v posameznih letnih časih:

1. Spomladi - pri tajanju snega skrbi za čim hitrejši odtok vode, kajti voda je največji sovražnik ceste. Ko se sneg stopi, zbere raztreseni gramoz po cesti in z njim zasipa manjše luknje, ki so se pojavile pozimi ter uredi kolesnice. Nato material s ceste grabi proti sredini tako, da postane cesta nekoliko izbočena in da svojo izbočenost ohrani. Za pravilni odtok vode s cestišča je ravno prečni naklon ceste odločilnega pomena.
2. Poleti - odstranjuje debelejšše kose gramoza, ki so jih vozila izruvala iz cestišča in jih po potrebi zdrobi. Zasipava manjše luknje, ki se na obremenjeni cesti vedno pojavljajo. Tu je važno pripomniti, da se mora posipavanje z gramozom vršiti vedno le v vlažnem vremenu, kajti le tedaj se posipani gramoz dobro vleže in zlepi s cestiščem. Dalje je potrebno od časa do časa odstranjevati z vozišča tudi odvečen prah in blago. Ob večjih nalivih je potrebno vračati odnešeni pesek iz jarkov nazaj proti sredini cestišča.
3. Jeseni - ker pričakujemo, da bo v jeseni količina vode največja, mora temu momentu cestar posvetiti največjo skrb. Zato se praviloma začnejo pripravljalna dela že sredi avgusta. Važno je, da bankine niso višje od vozišča, da se bo preko njih lahko odtekala voda po vsem nasipu enakomerno. Dalje je potrebno očistiti jarke in odstraniti s ceste listje. Nato pa začnemo z jesenskim posipanjem gramoza, ki se vrši enkrat letno. Večje luknje mora cestar najprej nekoliko poglobiti in dno nasekati tako, da se gramoz lažje sprime. Na dno nasipljemo debelejšega gramoza, po vrhu pa veznega materiala. Nekaj gramoza pa se posuje tudi po sredini cestišča (kjer je to potrebno), da ohranimo izbočenost ceste. Pri tem je dobro, da si prihranimo še nekaj gramoza, ki ga bomo potrebovali spomladi za zasipanje manjših lukenj, ki so se pojavile pozimi. Dokler ne zapade sneg mora skrbeti cestar, da se gramoz čimbolj vtisne v cestišče, izruvane kamne pa mora postavljati nazaj na njihovo mesto.

Jesenski del vzdrževanja je najvažnejši in od njega v veliki meri zavisi, kakšna bo cesta v teku celega leta.

Ne smemo pozabiti, da mora cestar jeseni temeljito odstraniti listje s ceste in da ob važnejših cestah postavi orientacijske kole zaradi snega. Dobro je tudi, da postavi posebne kole na mestih, kjer so kupi gramoza, da jih lahko v primeru potrebe tudi v velikem snegu hitro najde.

Koritnice naj se ne čistijo samo jeseni, pač pa po potrebi skozi vse leto.

4. Pozimi obhodi cestar svoj odsek ceste in odstranjuje večje snežne zamete.

- V primeru večjega snega mora urediti izogibališča in to približno na vsakih 500 m. Na strmih odsekih cest naj bi bila izogibališča gostejša kot v položnejših.
- Strme in poledenele odseke cest posipa z gramozom.
- Na ostrih ovinkih v strminah očisti sneg do cestišča, ker na teh mestih najbolj drsi.
- Ko se začne tajati sneg, ali pa v času hujših odjug, skrbi za čim hitrejši odtok vode s cestišča.

Ker je težko vse posamezne faze dela zajeti v normativih, smo v njih upoštevali le tista dela, ki po našem mišljenju vzamejo največ časa in tudi bistveno vplivajo na normative. Zato smo se pri sestavi normativov opredelili na sledečih šest točk:

1. Razvoz in razstiranje gramoza (tu je mišljeno vsakoletno redno jesensko posipanje).
2. Čiščenje koritnice in propustov.
3. Openjanje ceste.
4. Krpanje manjših lukenj skozi vse leto.
5. Čiščenje ceste in obsekovanje grmovja na nepreglednih mestih.
6. Vzdrževalna dela v zimskem času.

Omenjene točke so podrobneje razčlenjene v normativih, kjer je tudi prikazano, koliko ur je potrebnih, da se ta dela izvršijo na 1 km ceste.

Ker je potrebno pri normativih upoštevati tudi strmino, smo vse ceste razdelili v položne in strme. Strme naj bi bile tiste, ki so na večjem delu svoje dolžine v vzponu ali protivzponu nad 8 %. Posamezni krajši ali hudi vzponi niso merodajni. Če je cesta strma, se dolžina, ki pripade enemu cestarju za vzdrževanje, zmanjša za 20 %.

Normativi veljajo za položne ceste I. reda. Za ceste II. in III. reda pa je potrebno normative zmanjšati in to za ceste drugega reda - 40 %, za ceste tretjega reda pa - 60 %. Le pri točki 4) - "Krpanje manjših lukenj skozi vse leto" - se normativi ne zmanjšajo za omenjene procen-te, ker so tu že določeni za vsak red ceste posebej.

Normativi se pri nižjem redu ceste zmanjšajo zato, ker so te ceste manj obremenjene, so manj važne in je potrebno za njihovo vzdrževanje manj časa.

Ker posamezni cestar ne vzdržuje le ceste istega reda, pač pa vse ceste, ki se nahajajo na njegovem območju, mu je težko odrediti dolžino cest, ki naj bi jih vzdrževal. Normativi naj služijo torej le kot pripomoček, da se ugotovi, ali je delo vsaj približno enako in pravično razdeljeno na posamezne cestarje.

Komisija je bila tudi mnenja, da se vsled številnih objektivnih vzrokov ne more točno odrediti dolžina, ki naj odpade na enega cestarja. Zato prilagamo tabelo z razponom dveh kilometrov:

C e s t e	I. red	II. red	III. red
Položne	5 - 7 km	8 - 10 km	12 - 14 km
Strme	4 - 6 km	6 - 8 km	10 - 12 km

Toliko kilometrov bi imel en cestar, če bi vzdrževal le cesto istega reda. N.pr. položne ceste drugega reda bi imel 8 - 10 km, ali za strme ceste II. reda 6 - 8 km. Tak primer pa je redek. Najčešče vzdržuje vsak cestar po nekaj kilometrov cest vsakega reda. Zato bi bilo potrebno

s pomočjo normativov izračunati, koliko ur je potrebno, da cestar normalno izvrši vsa dela na cestah, ki so mu dodeljena. Če bi te ure presegle število 1.770, pomeni, da ima cestar preveč cest, ali pa da svojega dela ne more v redu opravljati. Če pa je število teh ur pri posameznih cestarih zelo različno, pomeni, da delo med njimi ni enako razdeljeno.

Pripomniti je treba, da je pri našem podjetju to prvi poizkus normiranja cestarjev, zato se bodo sčasoma, v primeru potrebe in na objektivne predloge, lahko normativi še popravili in dopolnili.

ing. Jože Kruljac

xXx

O GOSTOVANJU LJUBLJANSKEGA MESTNEGA GLEDALIŠČA V NOvem MESTU

Kdor je prebiral prejšnjo številko "Dolenjskega gozdarja", ali pa se je kje drugje zanimal za sklepe samoupravnih organov, je lahko izvedel, da je DS odobril nakup 50 vstopnic za gledališče. Prepričan sem, da večina članov našega kolektiva ni seznanjena z namenom tega sklepa. Zato bom zadevo okrog gledališča skušal nekoliko pojasniti.

Ljubljansko mestno gledališče bo namreč v letošnjem letu okrog 7 krat gostovalo v Novem mestu. Vstopnice za gledališke predstave ki bodo v kinu "Krka", ne bodo v prosti prodaji. Če bi prodajali vstopnice po taki ceni, da bi z izkupiščkom krili stroške gostovanja, bi bila cena vstopnicam okrog 700 din in le redko kdo bi bil pripravljen plačati tako visoko ceno. Da se pa vstopnice, kljub tako visoki ceni, prodajajo znatno ceneje, je to zasluga dotacij, ki jih dajejo občine ali podjetja. V Ljubljani n.pr. prispeva občina k prodajni ceni posamezne vstopnice še okrog 800.- din. V tistih občinah kjer za take dotacije ni de-

narja, kot n.pr. v Novem mestu, pa gledališče sklepa pogodbe s posameznimi podjetji za odkup vstopnic. Podjetja pa potem prodajajo vstopnice svojim članom po znatno nižjih cenah, oziroma podjetje daje regres svojim članom za obisk gledaliških predstav.

Na tak način je tudi gozdno gospodarstvo sklenilo z ljubljanskim mestnim gledališčem pogodbo za nakup 50 vstopnic za 7 gledaliških predstav (skupno 350 vstopnic) za ceno 250.000.- din. O tem po kakšni ceni se bodo prodajale vstopnice članom kolektiva je razpravljala upravni odbor na seji 26. 1. 1965 in sklenil, da bodo vstopnice za fizične delavce brezplačne, uslužbenci obratov in uprave pa plačajo vstopnice po 150.- in 200.- din, pač odvisno od vrste.

Denar od prodanih vstopnic pa po sklepu upravnega odbora pripada sindikatu.

Na zasedanju DS se je razpravljalo tudi o tem, da bomo takrat, ko bo nabavljen avto za prevoz ljudi pri GO Podturn, organizirali obisk gledaliških predstav tako, da se prepelje ljudi iz obratov v Novo mesto na predstavo in nazaj.

Prva predstava bo predvidoma 30. marca letos, sicer pa bodo obrati o vsaki predstavi pravočasno obveščeni.

Po zatrdjevanju predstavnika iz gledališča bodo dela prikazana v Novem mestu vedre vsebine, s sodobno tematiko in lahko razumljiva.

Da se kulturno življenje razširi tudi med gozdne delavce, ki doslej niso imeli prilike obiskovati gledališča, priporočamo obratom, da s primerno obrazložitvijo zbudijo pri delavcih zanimanje za obisk gledaliških predstav.

ing. Danilo Kure

xXx

ANALIZA NEZGODE (2)

V tem sestavku bom obdelal naslednji primer:

Dne 26/1-1963 se je ob 8.45 uri pripetila v revirju Gorjanci (Gozdni obrat Novo mesto) pri sečnji lesa nezgoda, pri kateri je bil smrtno poškodovan kvalificiran delavec Ivanež Jože iz Gaberja.

Po pripovedovanju tov. Sajevec Milana, sodelavca ponesrečenega Ivaneža in na podlagi ugotovitev strokovne komisije, ki je istega dne na kraju samem raziskovala vzroke nezgode, je do nezgode prišlo takole:

Kvalificirana delavca Ivanež Jože in Sajevec Milan sta tega dne po nekajdnevni prekinitvi zaradi novozapadlega snega spet odšla na delo. Na rahlo nagnjenem terenu, približno 1.30 ure daleč od Gaberja, sta podirala bukovino. Snežna odeja je bila debela okrog 50 cm. Ivanež je bil vodja "partije", obenem pa je delal tudi z motorno žago. Prva bukev (prsni premer 35 cm in višina 24 m), ki sta jo podrla, se je obesila (zagozdila) v vrh druge bukve, ki je bila oddaljena okrog 8 m. Da bi obešeno bukev čimprej spravila na tla, se je Ivanež na hitro odločil, da bosta na to bukev od strani podrla še eno bukev, ki naj bi jo s prelomom podrla na tla. Tako sta tudi storila. Bukov prsnega premera 32 cm, stoječo pravokotno na smer obešene bukve in oddaljeno od nje okrog 7 m, sta podrla na obešeno bukev, nekoliko nižje od mesta, kjer je bila bukev zagozdjena. Ko je ta bukev pričela padati, sta se sodelavca umaknila po zgaženi poti približno v smeri spodnjega konca obešenega drevesa. Prvi se je umikal Sajevec, za njim pa Ivanež z motorno žago v rokah. Medtem je bukev padla na obešeno drevo, pri tem zdrsnila nekaj metrov po njej navzdol, se zaradi težišča v gornjem delu prevesila čez obešeno bukev in nato z debelim koncem udarila umikajočega Ivaneža za vrat in gornji del hrbta, ga podrla na tla in na njem obležala. Ivanež je takoj umrl. Sodelavec Sajevec, ki se je umaknil po isti poti pred Ivanežem, je z nekaj metri prednosti srečno prišel izven dosega padajoče bukve. Sajevec je takoj poklical na pomoč sosednjo delavsko skupino in logarja. Le s prežaganjem dela spodnjega

konca bukke so lahko odstranili bukev s ponesrečenega. Nudenje prve pomoči je bilo brezuspešno, ker so bile poškodbe takoj smrtne. To je naknadno ugotovil tudi zdravnik. Pristojni logar je takoj po nezgodi odšel peš po celem snegu do ceste Vahta-Novo mesto, kjer je ustavil avto in se z njim pripeljal v Novo mesto. O nezgodi je takoj obvestil gozdni obrat, ta pa upravo gozdnega gospodarstva. Sporočilo je prišlo v Novo mesto okrog 11.30 ure, torej približno dve uri in pol po nezgodi. Strokovna komisija podjetja, inšpektor dela, zdravnik in predstavnik organa za notranje zadeve so nato ob 13. uri odšli z avtomobilom do Gaberja, od tam pa peš na mesto nezgode, kamor so prišli okrog 16. ure, torej 7.15 ur po nezgodi.

Pri raziskovanju vzrokov nezgode na kraju samem, je bilo ugotovljeno, da je do nezgode prišlo vsled nepravilne tehnike dela delavske skupine.

Ugotovljene so bile sledeče napake tehnike dela:

1. Nepravilno ocenjena in nato uravnana smer padca podirajočega drevesa, ki se je zato obesilo na drugo drevo.
2. Podiranje drevesa s pomočjo drugega drevesa je prepovedano na podlagi 14. člena Zveznega pravilnika o HTV ukrepih pri izkoriščanju gozdov.
3. Delavca sta izbrala popolnoma nepravilno smer umika ob padanju podžaganega drevesa. Umikala sta se v smeri štora obešenega drevesa, to je v smeri podiranja, z odklonom okrog 45° na desno glede na to smer, namesto obratno, to je v nasprotni smeri od smeri podiranja in sicer pod kotom okrog 45° levo od smeri podiranja.

Po izjavi Ivaneževega sodelavca sta se umaknila v navedeno smer zato, ker sta bila trdno prepričana, da bo padajoče drevo obešeno bukev zagotovo podrlo na tla. V tem primeru ta smer ne bi bila nevarna.

Ta presoja je bila zelo slabo premišljena. Obešeno drevo je namreč stalo precej pokonci, na mestu obešenja (zagozdenja) pa je bilo debelo še okrog 22 cm, torej še zelo močno. Drevo, ki so ga vrgli na obešeno bukev pa zaradi bližine do obešenega debla ni imelo pri padcu dovolj zamaha (morda 7 m v višini dotika) in s tem sile, da bi obešeno bukev s prelomom podrlo na tla. Ne

glede na to, če bi obešeno drevo padlo na tla, ali ne, je bila smer umika popolnoma zgrešena.

4. Delavca nista bila opremljena z lopato za odmetavanje snega. Glede na povprečno višino snega okrog 50 cm bi bilo to nujno. Tudi ta okoliščina je skoraj gotovo vplivala na izbiro smeri umika. V smeri, ki sta jo delavca izbrala za umik, je bila namreč pot zgažena. Če bi imela s seboj lopato in napravila gaz v pravilno smer umika, ne bi prišlo do nezgode.

K nepremišljenemu in zaletavemu delu je prav gotovo pripomoglo tudi dejstvo, da se sekači iz navade dobrodušno norčujejo iz tistih, ki se jim drevo obesi. Pri tem govorijo: "Ste dali bukev sušiti?", ali pa: "Če bo vreme, bo kmalu suha" in podobno. Prav iz tega razloga skušajo delavci, ki se jim drevo obesi, čim prej tako drevo spraviti na tla in da si tako "operejo sekaško čast". Posledice tega so lahko hitre in slabo premišljene odločitve, ki lahko privedejo do nezgode. Ivanežev sodelavec je izjavil, da je bil Ivanež tega dne zelo "zagnan" pri delu. Ko se jima je bukev obesila, se je namreč zelo hitro odločil, kako bosta obešeno drevo do konca podrla.

Tudi v tem primeru lahko končno ugotovimo, da gre za več pomanjkljivosti tehnike dela, ki pa so skupaj privedle do nezgode.

Oba delavca sta bila kvalificirana in bi zato morala poznati pravilno, oziroma varno tehniko dela. Iz ugotovljenih pomanjkljivosti lahko sklepamo, da delavca nista obvladala pravilne tehnike dela in da sta kvalifikacijo dobila verjetno formalno, pač glede na leta službe. Mogoče sta tehniko dela sicer obvladala, vendar pa sta v skrbi, da obešeno drevo čimprej spravita na tla, v naglici ravnala nepremišljeno in opustila osnovne principe varne tehnike dela, kar se jima je hudo maščevalo. Vendar ta druga možnost ni toliko verjetna. Ta primer nas jasno opozarja, da je povsod potrebna najprej varnost dela in šele nato vse drugo. Prav tako je očitno, da formalne kvalifikacije niso upravičene, ampak morajo biti pridobljene na strokovnih tečajih in seminarjih ter s pomočjo poučevanja na delovnih mestih samih. Pri izobraževanju pa je treba posvetiti vso pozornost predvsem skrbi za varnost dela.

Ta nezgoda nas je opozorila še na nekatere pomanjkljivosti, na katere dotlej nismo pomislili.

Kaj bi se zgodilo, če poškodba ne bi bila smrtna, temveč bi ponesrečenec dobil le težje telesne poškodbe? Koliko časa bi bilo potrebno, da bi ga prepeljali v bolnico? Ali ne bi morda prav zaradi nepravočasne zdravniške pomoči umrl? Domača prva pomoč je sicer zagotovljena, vendar pa je to še vedno le prva pomoč.

Danes na Gorjancih in v bližnjih vaseh še ni telefonske zveze, gozdna cesta na Gorjance pa pozimi ni plužena, ker je to predrago. Ali je potem prav, da delavci v snegu delajo v predelih, kjer jim v primeru težjih poškodb ne moremo pravočasno zagotoviti zdravniške oskrbe?

V opisanem primeru bi lahko težje poškodovanega delavca pripeljali v bolnico v najboljšem primeru šele po preteku 6 ur. Če bi bil nekje na Gorjancih telefon, bi skrajšali ta čas najmanj za polovico.

Ta vprašanja nas opominjajo, da moramo tudi v tem pogledu zavzeti določena stališča in ukrepe.

Delaj - varno!

Bogo Špiletič

xXx

LE S PRAVILNO IN VESTNO NEGO BOMO PODALJŠALI ŽIVLJENJSKO DOBO MOTORNIH ŽAG

S skrbno nego motornih žag že vnaprej preprečimo okvare in si prihranimo draga popravila. Zato je treba motorno žago vedno nadzorovati, pritegovati vijake, jo redno mazati in pravilno brusiti verigo.

Če motorna žaga obratuje, jo moramo vsak dan prekontrolirati, pritegniti vijake in očistiti cilindrska rebra umazanije. Med obratovanjem se namreč nabere na cilindrskih rebrih žaganje pomešano z oljem. Ta mešanica se vsled vročega cilindra smodi in ga obda s plastjo, ki preprečuje hlajenje motorja. Prekomerno segrevanje motorja pa vpliva na zmanjšanje moči in obrabov.

Največ nesnage se nabira okrog priključnice. Na tem mestu se meša žagovina z oljem za mazanje verige, kar preprečuje pravilno mazanje verige. Pri čiščenju je temu delu treba posvetiti posebno pozornost.

Vsak dan moramo obrniti meč in menjati verigo.

Zračni filter moramo čistiti tudi večkrat dnevno. Vsled nerednega čiščenja nastajajo velike poškodbe v notranjosti motorja, zaradi česar je poraba goriva znatno večja.

Vsaki motorist bi moral tedensko očistiti nesnago okrog vplinjača, kontrolirati svečko in pobirati "iglo" na meču.

Za dobro delovanje motorne žage je zelo pomembno pravilno brušenje verige. Zobje morajo biti enako dolgi in ne pregloboko brušeni. Pri menjavi zob, se mora novi zob izravnati z ostalimi, da se tako prepreči neenakomerna obremenitev verige in motorja.

Skopo sem naštel nekaj najvažnejših opravil, ki spadajo k neobhodni negi vsake motorne žage. Omenil sem v glavnem tisto, kar sem opazil pomanjkljivega ob pregledu motornih žag.

Pri desetih pregledanih motornih žagah sem ugotovil naslednje:

1. Slabo čiščenje zračnega filtra pri štirih motornih žagah. Čistijo ga enkrat dnevno, na dva dni ali celo več dni.
2. Nečiščena priključnica, nesnago okrog vplinjača in glave cilindra. Na splošno bi lahko rekel, da je bilo slabo čiščenje ugotovljeno pri treh motorkah.
3. Dnevno obračanje meča in menjanje verig opravljata samo dva motorista, ostali pa opravljajo to na več dni, tedensko ali celo na daljša razdobja.

4. Pri eni motorni žagi je bilo ugotovljeno, da je zamenjati zob verige daljši kar za 4 mm.
5. Pri osmih motornih žagah so bili zobje pregloboko brušeni.
6. Od desetih motoristov ni niti eden opravljal oljne kopeli ali kakršnega koli čiščenja verige.
7. Na vseh desetih motornih žagah so bili neenako dolgi zobje. Razlike med njimi so znašale do 2 mm.

Na podlagi teh ugotovitev je zaključek kratek in jasen: "Le s pravilno in vestno nego bomo podaljšali življenjsko dobo motornih žag".

Jože Lukšič

xXx

JUBILEJNO 10. TEKMOVANJE ZA "FRICOV POKAL" V ČRMOŠNJICAH

Najprej bom napisal nekaj spominov iz življenja človeka, katerega ime nosi pokal smučarskega srečanja gozdarjev in lesarjev ožje Dolenjske. Teh nekoliko vrstic pišem s posebno prijetnim vznemirjenjem, kajti pokojni Fric Franjo je bil moj prvi direktor na začetku mojega gozdarskega poklica, bil pa mi je tudi prijatelj. Prijeten je spomin na prijatelja. Bil mi je prijatelj tistega dne pred petnajstimi leti, ko sem se mu kot novopečeni gozdar javil v službo. Še danes mi v ušesih zvenijo njegove besede, ki jih je ob tej priliki izrekel: "Gromska strela! Prvi inženir nove generacije na Dolenjskem! Ni hudič, da ne bomo izvršili plana!" Nato pa je še dodal: "Tovariš, sedaj imaš priložnost, da v tem težkem času, ko se vsa dežela bori za izpolnitev plana, tudi ti prispevaš svoj delež".

Tako je bilo najino prvo srečanje. Tri leta kasneje pa ga je kruta usoda iztrgala izmed nas in tedaj smo se poslovili od njega za vedno.

Doma je bil iz Štajerske. Že z mladih nog se je moral boriti s trdim življenjem v borbi za vsakdanji kruh. Kot mlađenič, sin Pohorja, je kljub trdemu delu, vedno našel tudi čas za plemeniti šport - smučanje. Ta športna disciplina mu ni predstavljala razvedrila, ampak poklicno potrebo. Bil je zelo vztrajen in ta njegova lastnost mu je prinesla priznanje, ko je postal državni prvak v teku na 40 km. Pozneje, ko je končal gozdarsko šolo, so smuči postale sestavni del njegovega življenja.

Gozdarski poklic ga je pred vojno pripeljal na Dolenjsko v kraljestvo Roga. Tukaj ga je kmalu zatekla vojna vihra. Kot zaveden in pošten domoljub je že od prvih dni upora pomagal partizanom. V Rogu je preživel strahovito roško ofenzivo in varno vodil partizane po skrivnostnih poteh temačnih gozdov. Vodil je tudi ranjence in skrbel za bolnišnice.

Po osvoboditvi je nekaj časa opravljjal svoj poklic v drugih krajih Slovenije, kmalu pa se je zopet vrnil na svoj priljubljeni Rog, kjer se je moral posloviti in je ob njegovem vznožju našel svoj zadnji počitek.

Gozdarji, ki smo ga poznali, smo se odločili, da ohranimo spomin na tega vrlega človeka tako, da vsako leto organiziramo na Dolenjskem smučarsko srečanje gozdarjev, lesarjev in lovcev in da mu damo naslov tekmovanje za Fricov pokal.

Letos, 14. februarja smo se tako sešli že desetič in v Črmošnjicah izvedli tekmovanje v veleslalomu. Na tem tekmovanju je bilo opaziti porast kvalitete smučarskega športa med gozdarji, kar je zelo razveseljivo dejstvo.

Tekmovanja se je udeležilo 6 tekmovalcev iz Novolesa in 13 tekmovalcev gozdnega gospodarstva.

Posamezniki so se uvrstili takole:

1. Aš Matevž, Novoles CRD	6. ing. Štor Adi, GO Straža
2. Rustja Janez, GG uprava	7. Šebenik Janez, GO Črmošnjice
3. Knez Franc, GO Črmošnjice	8. Fink Viktor, GO Črmošnjice
4. Bavdek Peter, Novoles CRD	9. Špiletič Bogo, GG uprava
5. Rade Jože, GO Črnomelj	10. Bukovec Janez, GO Trebnje

Razvrstitev ekip:

1. Novoles, CRD	4. GO Črnomelj
2. GO Črmošnjice I.	5. GO Črmošnjice II.
3. GG - uprava	6. Novoles TPD

Doslej so imeli prehodni pokal gozdarji in sicer so ga po vrsti osvojili GO Črnomelj, GO Straža, GO Črmošnjice in GG - uprava. Ob desetletnici, t.j. na tekmovanju v Črmošnjicah dne 14. 2. letos pa so prehodni pokal osvojili lesarji - predstavniki Novolesa.

Na tem mestu čutim dolžnost, da se zahvalim gozdnemu gospodarstvu in Novolesu za vsestransko pomoč pri izvedbi tekmovanja, hkrati pa izražam željo, da bi to tradicijo nadaljevali in da bi tekmovanje za Fricov pokal postalo njihova obveznost.

ing. Rade Kalinovič

xXx

SLP GOZDOVI GOZDNEGA OBRATA STRAŽA V PRETEKLOSTI

Sedanji strnjeni SLP gozdni kompleksi Gozdnega obrata Straža so svoječasno po večini pripadali graščini Soteska, delno Ljudski posojilnici ljubljanski, delno pa so bili last raznih večjih posestnikov in kmetov, katerim so bili gozdovi po vojni z agrarno reformo odvzeti ali pa zaradi sodelovanja z okupatorjem zaplenjeni. Del gozdov je tudi bivša last kočevskih Nemcev. Jedro gozdnega obrata Straža, ki ga tvorita današnja revirja Brezova reber in Soteska, je bilo, z izjemo nekaterih zaplenjenih zasebnih parcel, last graščine Soteska.

Prvi prebivalci starega soteškega gradu so bili, kakor to omenja Valvazor (okrog leta 1231), gospodje Ainödt (Herrn von Ainödt). Stari soteški grad, ki je bil zgrajen na desnem bregu reke Krke, na živi skali, so sezidali namreč

grofje Višnjegorski. Danes so vidne samo še razvaline v odd. 6 Soteska. Okoliški ljudje in gozdni delavci ta kraj še dandanes označujejo z imenom "Pri starem gradu". Ta grad so zgradili kot neko obmejno strateško postojanko v dobi, ko je meja med Slovenijo in Hrvaško potekala še po Rogu. Grad je stal na samoti v gozdu, zaradi česar so ga imenovali puščava-Ainödt. Podobno kot vsi graščaki na Dolenjskem, tako so tudi gospodje Ainödt bili ministeriali-podložniki višnjegorskih grofov. Z Višnjo goro pa je kasneje prešel tudi soteški grad v last Goriških grofov in bil v njihov vse do leta 1374, ko so Goriški grofje izumrli. Po smrti goriških grofov je prešla vsa njihova lastnina, torej tudi soteška, v last avstrijskega cesarja Friderika III - Habsburškega. Zadnji od gospodov Ainödt - Janez Ainödt - je dobil Sotesko v fevd že direktno od Friderika III. V njegovem času so stari soteški grad na desnem bregu Krke požgali celjski grofje (l.1436). Janez Ainödt je nato sezidal nov grad, tokrat na levem bregu Krke in kot zadnji gospodar te rodbine umrl okrog leta 1443. Zapustil je samo hčer Margareto, ki se je poročila z nemškim plemičem Gašperjem Scheyerjem leta 1444. V lasti Scheyerjev je bila nato soteška graščina skoraj 200 let (do leta 1657), ko je umrl zadnji moški potomec Scheyerjev - Jurij Erazem Scheyer. Po njegovi smrti je graščino podedovala njegova sestra Felicita Scheyer, takrat že poročena z grofom Janezom Adamom Gollembergom. Tako je prišla soteška graščina v posest Gollembergov.

Jurij Sigismund grof Gollemberg je namesto starega že premajhnega gradu na levem bregu Krke sezidal krasen nov grad v obliki četverokotnika (leta 1680). Grad je bil za tedanje dobo eden najlepših. Ta grad je bil med drugo svetovno ^{vojno} požgan in njegove razvaline še stoje.

Po smrti zadnjega grofa Volka Weiharda Gollemberga, za katerega ni znano kdaj je umrl, je prešla soteška graščina za nekaj časa v last grofa Andreja Disma Auersperga, ki je že leta 1740 umrl, graščino pa je kupil Jurij Sigismund Lihtenberg. Zadnji od Lihtenbergov - Kajetan Lihtenberg pa je prodal soteško graščino 15. aprila 1793 leta v Prahi za 56.000 goldinarjev knezu Wiljemu Auerspergu.

Del današnjega revirja Soteska, to je bivši revir Sv. Peter, pa je kot del graščine Žužemberk prišel že leta 1630 v last rodbine Auersperg. V lasti Auerspergov je

soteška graščina nato bila do leta 1934 in delno še do leta 1944, ko so jim bili odvzeti gozdovi bodisi z agrarno reformo (1934), bodisi med drugo svetovno vojno z odlokom AVNOJ-a (1944) o zaplembi imetja Nemcev in narodnih sovražnikov. Z istim odlokom se je tudi del emenskih zemljišč priključil k SLP. Današnji revir Soteska je do leta 1953 tvoril še dva revirja, Sv. Peter in Sotesko, ki sta po vojni nekaj časa tvorila še posebno gozdno upravo Soteska. Kasneje pa je bila ta ukinjena in priključena h gozdni upravi Straža.

Nekoliko večji SLP kompleks gozda v revirju Straža (prej Drganja sela) tvori "Jelovski boršt". "Jelovski boršt" je bil svoj čas last graščine Zalog (Breitenau) pri Novem mestu. Ime "Jelovski boršt" ima gozd po rodbini Jelovšek, ki je posedovala v preteklem stoletju nekaj časa tudi graščino Zalog. To graščino je kupila Ljudska posojilnica v Ljubljani na dražbi leta 1912, čez čas odprodala večino graščinskega posestva, obdržala pa samo še "Jelovski boršt". V lasti ljudske posojilnice v Ljubljani je bil ta gozd do leta 1945, nato pa je z zakonom o agrarni reformi in kolonizaciji zemljišč postal splošna ljudska imovina. Na podlagi Splošnega zakona o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi iz leta 1945, se je ta del gozda, kot tudi vsi ostali večji strnjeni gozdni kompleksi, dodelil državnemu sektorju gozdov.

Na osnovi omenjenih zakonov, kakor tudi na osnovi mnogih sodnih odločb, so bile po letu 1945 priključene k revirju Straža mnoge zasebne parcele kot n.pr. trgovca Šurlata iz Gornje Straže, Drage Ravnik in še mnogih drugih.

Večji SLP gozdni kompleksi v obeh revirjih Žužemberk so bili ravno tako do leta 1934 last Auersperga. Gozdni kompleksi, ki so z agrarno reformo leta 1934 prišli podčasno državno upravo razlaščenih gozdov (ZDU) so: Prelesje, Ločen grič, Lisec in Kamena reber. Vsi ti kompleksi so takoj po vojni prišli v sklop gozdnega obrata Straža.

Najvažnejša ukrepa za odvzem gozdov knezu Auerspergu sta bila, kakor je razvidno iz prednjega izvajanja, agrarna reforma v letu 1934 in sklep AVNOJ-a v letu 1944. Z agrarno reformo je bilo Auerspergu odvzeto 17.858 ha gozdne in kmetijske površine, z odlokom AVNOJ-a 1944 leta pa 5.230 ha.

Kaj pa je pravzaprav agrarna reforma? Agrarna reforma je skup sklepov države, s pomočjo katerih skuša urejevati zemljiško-lastninske odnose. Vsebina agrarne reforme je odvisna od agrarne politike države. Nekateri kapitalistične države podpirajo koncentracijo zemlje v rokah veleposesnikov. Socialistični družbeni red pa želi formirati velika posestva kot splošno družbeno premoženje, poleg tega pa daje možnost obstoja tudi zasebnemu sektorju.

Do leta 1934 je imel Auersperg sledečo posest:

gozdov	22.890 ha
kmet. površin	<u>628 ha</u>
Skupaj:	23.518 ha

Od skupne površine 23.518 ha je imel v

Dravski banovini	18.757 ha
Savski banovini	4.761 ha

Ob agrarni reformi leta 1934 pa Auerspergu ni bila odvzeta vsa gozdna in kmetijska površina, pač pa mu je bilo puščeno poleg 200 ha kmetijskih površin še 5.230 ha gozda. Od tega:

v Soteski (stari revir Soteska)	1.000 ha
v Kočevju (Fridrichstein)	2.000 ha
v Savski banovini	<u>2.230 ha</u>
SKUPAJ:	5.230 ha

Odvzeto pa mu je bilo:

kmetijske zemlje	230 ha
gozdov	<u>17.858 ha</u>
Skupaj:	18.088 ha

Imetje pa Auerspergu ni bilo odvzeto popolnoma brezplačno, pač pa je zanj dobil delno odškodnino in sicer za gozd 400 din po ha, za kmetijsko zemljišče, za zgradbe in telefon pa je bila odškodnina ocenjena z zapisniki, posebej za to določenih komisij. Vsa po agrarni reformi

razlaščena posest kneza Auersperga je prišla pod Začasno državno upravo razlaščenih veleposestniških gozdov (ZDU) s sedežem v Ljubljani in Šumsko upravo razlaščenih gozdov v Straži, za upravljanje gozdov v tem predelu.

Z izvedbo agrarne reforme se je dosegla važna nacionalna pridobitev. Bila je zrušena prejšnja materialna osnova in opora germanizacijskega dela na Kočevskem in vpliv tuje-rodnega fevdalca s tem, da je prevzela država te gozdove v svojo upravo.

ing. Jože Kure

xXx

VI. REPUBLIŠKO SMUČARSKO TEKMOVANJE

Udeleženci tega tekmovanja so bili člani delovnih kolektivov iz gozdarske, lesno industrijske in lovske stroke. Zato imenujemo to prvenstvo tudi smučarsko tekmovanje gozdarjev, lesarjev in lovcev.

Na tem prvenstvu se pravzaprav zbere vsa slovenska smučarska elita, saj je večina naših vrhunskih športnikov v zimskih disciplinah zaposlenih prav pri gozdarskih podjetjih. Seveda pa ne na Dolenjskem. Tako se na teh prvenstvih potegujejo za najboljše naslove naši vrhunski smučarji. To prvenstvo je dobilo že tak razmah, da ga prištevamo med prvorazredne prireditve zimskega športa v Sloveniji.

To tekmovanje krepi zanimanje za šport in športno rekreacijo med delavci udeležениh podjetij, pomeni pa tudi prijetno priložnost za medsebojno spoznavanje in izmenjavo mnenj med kolektivi udeležениh podjetij.

S podobnimi nameni smo se udeležili VI. republiškega smučarskega tekmovanja gozdarjev, lesarjev in lovcev na Pohorju tudi "smučarji" (če se lahko tako imenujemo) našega podjetja v postavi: Serini in Rustja iz uprave, Rade Jože iz obrata Črnomelj, iz Črmošnjic pa Knez Franc ter Šebenik Janez kot vodja ekipe.

Na Pohorje smo se pripeljali s kombijem en dan pred pričetkom tekmovanja. Tekmovanje je trajalo dva dni. Prvi dan so se pomerili tekači, drugi dan pa smo startali v veleslalomu. Tako smo imeli pred tekmovanjem dva dni časa za trening. Toda na žalost je bilo v tem času na Pohorju zelo malo snega. Da bi se snežna podlaga dalj časa obdržala, so vsak večer sneg škropili z vodo. Preko noči se je na snegu napravil led, po katerem smo se potem smučali. Veliko napora nam je prikrajšala žičnica, ki je na Pohorju najcenejša v Jugoslaviji. Za 1.000 din smo se vozili skoraj dva dni. Za isti denar bi se v Kranjski gori smučali le nekaj ur.

Prvi dan smo bili zelo utrujeni, ker nismo mogli s smučmi po ledu tako krmariti, kakor bi lahko po snegu. Naslednjega dne smo dobili pile, da smo nabrusili robnike na smučeh. Brez tega bi nam na ledeni progi trda predla. Zadnjo noč zaradi ledene proge sploh spati nismo mogli. Zavedali smo se posledic pri padcu, ker so samo nekaj metrov od proge štrlele iz snega gole skale. Zelo so morali paziti tisti, ki so postavljali kole po progi, da je bila le-ta dovolj varna.

Prvo polovico proge smo prevozili dobro, v drugi polovici pa smo se morali že boriti s kondicijo, katere nam je bolj primanjkovalo kakor pa tehnike. O rezultatih bi v tako hudi konkurenci bilo odveč govoriti, saj ima to prvenstvo predvsem namen čim večje udeležbe smučarjev - gozdarjev. Kljub temu pa lahko rečemo, da smo se še kar dobro plasirali, saj je zlata sredina vedno najboljša.

Posebno pozornost je na tekmovanju vzbudila Rus Boža, doma iz Trebnjega, ki je v ženski konkurenci zasedla prvo mesto. To domišljavim gorenjskim smučarjem ni šlo v glavo. Bili so tako presenečeni, da se nas tudi vprašati niso upali, od kod smo pripeljali to smučarko. Dolenjci smo namreč od Gorenjcev dobili večkrat pod nos, da se naj z njimi šele

takrat pogovarjajo o smučariji, ko bo pri nas vsaj pol leta ležal sneg. Le nekdanji najboljši smučarski tekmovallec Štefe, se nam je približal in rekel, da ima Boža vse pogoje, da v kratkem času postane prvorazredna tekmovalka. Med drugim je tov. Štefe izrazil željo, da bi se rad še enkrat udeležil takega prvenstva, kakršnega smo organizirali lansko leto v Črmošnjicah. Na podobna vprašanja sta mu seveda odgovarjala Serini in Šebenik, ki sta predlanskim na Fokljuki na svojo iniciativo ponudila skrb za naslednje prvenstvo, ki je potem bilo lansko leto v Črmošnjicah. Ta gorenjski smučar je tudi poudaril, da bosta vlečnica in spodnja huda strmina na Gačah nudili vse pogoje za hiter napredek dolenjskih smučarjev. Prav s tem namenom so dolenjski gozdarji ustanovili svoje smučarsko društvo "Rog" in z njim vred zimski športno-rekreacijski center v Črmošnjicah. Inicijatorji tega športnega centra so se pojavili prav po končanih štirih republiških prvenstvih gozdarjev, lesarjev in lovcev, ki so vsa na Gorenjskem. Tam so lahko marsikaj slišali in videli kako zaostala je Dolenjska v športno-rekreacijskem pogledu. Lahko bi še mnogo povedali o turizmu na Dolenjskem, o planinski koči na Gornjancih itd., itd., če bi seveda naš časopis "Dolenjski gozdar" kaj vplival na mentaliteto Dolenjcev. Menda je prav ta kriva, da ne moremo izkoristiti naravnih pogojev, ki jih ima Dolenjska za rekreacijo delovnega človeka tako pozimi kakor tudi poleti.

Vsekakor se bomo še nadalje z veseljem udeleževali prvenstva gozdarjev, lesarjev in lovcev, seveda ne brez podpore v samem podjetju. Do sedaj smo smučarji naleteli v podjetju na precejšnje razumevanje. Dve leti nazaj, ko smo se udeležili tekmovanja na Fokljuki, so nam kupili dva para smučí. Lansko leto smo dobili za te smučí še posebne varnostne vezi. Zadovoljni smo se vračali tudi s Pohorja, toda ne zaradi uspehov, temveč zaradi vsestranskega razumevanja in pomoči, katero nam je ob tej priliki nudilo podjetje.

Posebno pomoč bomo potrebovali drugo leto, ko bomo kupovali opremo za tekače. Brez dobre opreme se danes smučar namreč ne more več pojaviti na tekmovanju. V bodoče moramo posebno skrb posvetiti prav smučarjem - tekačem. Ti

imajo največje možnosti za uspeh na tekmovanjih te vrste. V hudih zimah bi lahko to smučarsko opremo uporabili pri opravljanju svojega poklica in kondicija jim ne bi delala problemov. Samo tehniko pa tekač lahko pridobi zelo hitro. Pri službenem opravilu so gozdarjem v zimskem času smuči neobhodno potrebne. Tudi lovci bi lažje krmili divjad po visokem snegu. Ker so smuči za našega gozdarja še premalo poznan del opreme, imamo v hujših zimah tudi zelo veliko izostankov z dela. Zmanjšanje izostankov z dela v zimskem času pa bi se nedvomno odrazilo v gozdni proizvodnji.

Janez Rustja

xXx

POD ELEKTROVODI SO PRECEJŠNE GOLJAVE

Večkrat govorimo o tem, da je na našem področju veliko takih gozdnih površin, ki imena gozd pravzaprav ne zaslužijo. To so do skrajnosti degradirani sestoji z nizko in ničvredno lesno zalogo, zaraščeni pašniki, steljniki, italijanske poseke itd. Po grobi oceni je na našem področju takih površin okrog 10.000 ha.

Kadar omenjamo take površine, ki so potrebne premene, prav gotovo ne pomislimo na preseke in goljave, ki so napravljenе zaradi električnih in telefonskih vodov. Le-teh je sorazmerno precej, iz leta v leto pa še kar naraščajo. Zaradi takih napeljav morajo včasih pasti tudi najlepši sestoji. Zbrali smo podatke o posekanih gozdnih površinah zaradi elektrovodov in dobili takole sliko:

Gozdni obrat	Posekana površina (ha)	Posekana lesna masa (m3)
Novo mesto	46	2.869
Straža	45	7.178
Podturn	2	185
Črnomelj	22	2.460
Črmošnjice	1	45
Trebnje	31	2.996
Metlika	2	120
Skupaj:	149 ha	15.853 m3

Vidimo torej, da tovrstne poseke ravno niso majhne. Brez dvoma bi se jih izplačalo na ta ali oni način izkoristiti. Toda kako?

Gojiti pod daljnovodi drevje je nemogoče. Morda pa bi se nam izplačalo gojiti smreke za novoletna drevesca. Če bi imeli na razpolago dovolj sadilnega materiala in če bi bila cena novoletnih drevesc ugodna, bi se nam to izplačalo. Poskusite napraviti kalkulacijo in razmislite o tem!

ing. Jože Petrič

xXx

Nadaljevanje

SFOMINI S ŠTUDENTSKE PRAKSE

V času svojega bivanja v Švici sem zelo veliko potoval po tej turistično zanimivi deželi. Vsako soboto, že navsezgodaj sem odšel peš do železniške postaje v Stegu, nato pa z vlakom do cilja, katerega sem izbral že med tednom. Tako sem bil nekajkrat v Zürichu, Winterthuru in Rapperswilu, po enkrat pa v Bazlu, Bernu in celo v Lausanu ob Ženevskem jezeru. Na teh "potepanjih" sem vedno

prenočeval v mladinskih domovih in sicer za razmeroma nizko ceno. Že na prehodu skozi Italijo sem se v Milanu včlanil v mednarodno počitniško organizacijo. Le-ta je imela v vsaki državi svoje domove za potujočo mladino. V Švici je bil tak dom v vsakem malo večjem kraju.

Po pomoti me je ženska, ki mi je izdala izkaznico, naredila za 10 let mlajšega. Napisala je namreč, da sem rojen leta 1941. Tako sem po vsej neumnosti plačeval kot mlajši mladinec še nižjo tarifo za prenočevanje. Poleg tega pa bi v primeru, da bi bilo na razpolago le malo prostih ležišč, imel še prednost. Na vsak način sem kmalu ugotovil, da se mi je tistih 1.500 lir, katere sem tako težkega srca odrinil za članarino pri vpisu, hitro obrestovalo.

Bivanje v teh domovih je bilo sila zanimivo. Prišel sem v stik z mladimi popotniki, predvsem avtostoparji, iz vsega sveta. Pravi Babilon! Marsikatera zanimiva debata je stekla na pogradih skupnih ležišč. Vedno sem pa bil edini Jugoslovan. Le enkrat v Zürichu se mi je pripetilo, da sem srečal nekega Beograjčana. Odkril sem ga povsem slučajno. Ko sem se zjutraj z drugimi bril v kopalnici, se je eden, ki je bil drugače čisto tiho, urezal. No in pri tem mu je ušlo v materinščini nekaj bolj krepkih besed.

Najlepše spomine imam na ekskurzije, katerih sem se udeležil ob priliki letnega zbora švicarske gozdarske zveze v Schaffhausnu ob Renu. Na ta zbor me je opozoril in prijavil moj forstmeister, ki se je zbora tudi sam udeležil. V Schaffhausen sem prišel šele drugi dan kongresa, ko so bili na programu tudi izleti in ogledi gozdarsko zanimivih objektov. Dopoldne je bilo še zadnje predavanje in sicer o pomenu gozdov za rekreacijo in turizem. Popoldne pa so nas popeljali številni avtobusi na ekskurzijo. Na izbiro je bilo več krajev. Kot tujec in nepoznavalec teh krajev nisem veliko izbiral, saj tudi nisem točno vedel kam se sploh lahko gre. Odločil sem se kar za izlet, katerega se je udeležil tudi moj forstmeister. Sploh sem se tega človeka ves čas držal kot klop. To je bilo pravzaprav razumljivo. Bil je edini na katerega bi se v stiski lahko obrnil.

Bil je lep jesenski dan in zares sem užival v prijetni vožnji skozi gričevnato pokrajino ob Renu. Naš cilj je bil revir Stauffenberg v Schwarzwald. Med potjo mi je moj zaščitnik razlagal, da je ta švicarski gozdni revir zelo zanimiv. Veliko je bilo zato moje začudenje, ko sem opazil, da smo naenkrat prispeli na švicarsko državno mejo. Dvignila se je zapornica in trenutek nato smo že bili pred nemškim blokom. Oblil me je znoj in kar stisnilo me je pri srcu, kajti, niti pojma nisem imel, da bomo na izletu šli tudi v Nemčijo. Ni mi treba posebej razlagati, da za to tudi nisem imel potnega dovoljenja. Poleg tega je bila moja viza za Švico enkratna in bi se težko vrnil nazaj. S tesnobo sem čakal kako se bodo za mene ti, vsekakor nepredvideni dogodki, razvijali naprej. V najslabšem primeru bi moral izlet prekiniti in počakati na meji. Toda nič kaj takega se ni zgodilo. Eden od carinikov je samo toliko odprl vrata, da nam je zaželel srečno vožnjo, nakar smo krenili naprej.

Pot nas je vodila skozi najlepše iglaste gozdove Nemčije, skozi Schwarzwald (črni gozd). Naš cilj je bil približno 30 km od meje. Revir Stauffenberg obsega 358 ha. V letih od 1946 do 1950 je bilo zaradi napada lubadarja posekanega na 105 ha površine 77.300 m³ lesa iglavcev. Površine so bile posekane totalno in že smo lahko opazovali uspehe pogozdovanj, ki so sledila tem golo-sečnjam. Od iglavcev so posadili največ smreke in bora, od listavcev pa bukev. Lubadar se je razširil zaradi opustitve gozdno varstvenih mer (podelava vetrolomov in snegolomov) med vojno, ko švicarski gozdarji niso mogli sem.

Ves čas izleta mi ni šlo v glavo, kaj imajo tu opraviti Švicarji. Popolnoma sem se prepričal, da je to res švicarska last, ko smo prišli k leseni stavbi sredi revirja, poleg katere je na visokem drogu plapolala švicarska zastava. Seveda se je to mojim Švicarjem zdelo zelo imenitno.

Posedli smo za provizorične mize na prostem in domačinke, dekleta v črnih schwarzwaldskih nošah, so nam prinesle prigrizek. Vsak je dobil tudi 2 dcl črnega renskega vina. Seveda sem sedaj ta "dva dečka" bolj počasi srkal kot

takrat ob prihodu v Švico. Brež nezgode smo se potem zvečer vrnili nazaj v Schaffhausen.

Drugega dne je bila skupna celodnevna ekskurzija vseh udeležencev zbora. Ogledali smo si razne gozdne objekte ob Renu in gradnjo neke gozdne ceste. Zlasti zanimiv je bil lep sestoј bukve in sestoј preko 40 metrov visokega macesna pri Hohenklingenu. Državna meja med Švico in Nemčijo je ob Renu zelo razgibana. Tako smo tega dne dvakrat šli v sosednjo državo in se vrnili zopet nazaj. Tokrat se nisem prav nič več vznemirjal.

Uradni zaključek (svečano kosilo) smo imeli v bližini izvira Rena v mestu Stein am Rhein. Od tu pa smo se nazaj v Schaffhausen peljali po Renu s staro ladjo.

(se nadaljuje)

ing. Klančičar Slavko

xXx

VEČ STROKOVNJAKOV - BOLJŠE GOSPODARJENJE!

Če primerjamo število gozdarskih strokovnjakov v Sloveniji pred vojno z današnjim številom, opazimo ogromen porast. To velja za vse stopnje gozdarske izobrazbe, za inženirje, tehnike in logarje. Včasih je na področju po površini približno enakem, kot je področje GG Novo mesto služboval en sam gozdarski inženir. Danes jih je 16, pa se nadejamo, da se bo število še povečalo.

Kvalificirani strokovnjaki so dragi in morajo zato s svojim delom podjetju več nuditi kot nekvalificirani. Če bi ne bilo tako, bi bila proizvodnja cenejša brez strokovnjakov. No, mi ne dvomimo v to, da izobražen delavec lažje in uspešneje proizvaja in organizira proizvodnjo kot neizobražen.

Kolikor več je strokovnjakov, toliko boljše, intenzivnejše, rentabilnejše mora biti gospodarjenje. Kolikor več je

gozdarjev, toliko bolj se mora kazati pozitiven vpliv njihovega dela v gozdni proizvodnji na vsakem ha gozdne površine. Če je nekoč en strokovnjak le načelno vodil gozdarsko politiko in reševal le upravne posle v zvezi z gozdarstvom, nas je danes že toliko, da moremo in moramo vse več naših sil uporabiti direktno v osnovni gozdni proizvodnji - tam kjer klije, raste in zori naše "zeleno zlato".

Diagnoza je že dolge postavljena: naši gozdovi na razmeroma dobrih tleh v klimi, ki je ugodna, ne dajejo ustreznega prirastka, osnovna zaloga je prenizka, gozdovi so slabi. Tu je torej obširno področje dela za vse gozdarske strokovnjake. Vedno in povsod s svojim posredovanjem vplivati na razvoj gozda, da bo proizvodnja lesa taka, kot jo omogočajo rastiščne razmere. Teoretične osnove smo si z ustreznim izobraževanjem pridobili, vendar včasih prevladuje vtis, da v praksi celo preprostih stvari ne rešujemo, kot bi bilo treba.

Zagovarjam stalnost logarjev na logarijah, da bi tako vsak logar dodobra spoznal svoje sestoje, da bi mu prirastli k srcu, da bi jih stalno in z vsakim ukrepom izboljševal in da bi izboljšanje s ponosom pokazal drugim. Tako naj bi delal vsak dober gozdar.

Toda žal vedno ni tako. Zadnjič sem na obhodu na teren prišel na isto mesto v gozdu, kjer sem logarju naročil že pred dvema leti, da s posekom slabih bukev osvobodi lepo jelovo mladje. Rešitev je preprosta, kar se da; če bi logar naročil, bi dva delavca v enem dnevu naredila red. Napadla bi bukovina, ki jo pri napetih planih tako močno rabimo, sestoj pa bi pomagal v ono smer razvoja, ki je načrtovana v gozdnoureditvenih načrtih, namreč povečanje deleža iglavcev. Ker sem logarijo obšel le bežno, sumim, da tudi tisti del, ki ga nisem videl ni v redu.

Ali drug primer:

V zasebni parceli je razmeroma visok 10-letni etat izkoriščen, napadla je v glavnem tehnična lesna masa. V parceli pa še stoji par slabih košatih in nekvalitetnih dreves. Jasno, da bi prav ta drevesa moral logar najprej izločiti. Če bi jih - bi bil sedaj sestoj lepši kot ob začetku decenija. Tako pa je obratno - slabo spričevalo za logarja.

Pomanjkanje lesa - kako često slišimo ta klic danes! In vendar, zakaj nam še les propada v gozdu? Danes trhlo drevo je bilo pred par leti zdravo. In ker ni propadlo naenkrat temveč počasi, bi imeli čas sušico še pospraviti in prodati za lep denar. Vsako leto pospravljamo slučajne pripadke. Zakaj torej ne pobereмо vsega, kar več ne živi, je pa kot lesna tvarina še dobro! Koliko lesne mase bi vesten logar lahko tako rešil, oz. kolikšen del prirastka nam propade brez haska?

Včasih, ko ni bilo toliko cest, je imel les na panju zelo nizko ceno ali pa celo nobene. Cena lesa na panju je danes višja - z lesom, ki propada nam propadajo dragoceni dinarji. Kakšno nasprotje: Z gojitvenimi ukrepi se trudimo, da bi za 10 - 20 % povečali prirastek, na drugi strani pa nam v večji meri zaradi malomarnega dela les gni. Propadajoč les v sestoji je slabo spričevalo za gozdarje. Seveda tega ni veliko - toda kolikor je - je preveč. Ne bi bilo slabo, če bi ob pogledu na sušico in na propadajočo bukev vzeli v roke svinčnik in izračunali, koliko bi dobili za les, če bi ga pravočasno pospravili. Že če bi krili samo stroške, bi se izkoriščanje izplačalo, saj bi s tem vsaj nekoliko ublažili veliko pomanjkanje lesa v industriji in domači porabi.

Za gozdarje, ki nimajo svojih logarij in revirjev se bojimo, da bi se odmaknili od konkretnega strokovnega dela. Kako bi to preprečili? Kaj ko bi vsak gozdar ob nastopu službe dobil po lastni izbiri 1 ha gozda, ki bi bil potem vso službeno dobo prepuščen v gospodarjenje samo njemu. Na tem ha gozda, naj bi vseskozi gojil sestoj po svojih nazorih in močeh, seveda čimbolj intenzivno, razvoj sestoja spremljal s čim popolnejšo evidenco o gojitvenih delih, izkoriščanju in o gospodarskih učinkih. To naj bi bilo tekmovanje med gozdarji, kdo bo v dobi svojega službovanja v sestojih največ prigospodaril. Tu bi si v malem pridobili izkušenj za delo v velikem. Vsak bi si sam izbral svojo poizkusno ploskev, kjer bi bil lahko gozd v različnem stadiju glede starosti, zarasti, bonitete, mladja ali mešanosti. Važno bi bilo le, da se ploskev v začetku nepristransko in po komisiji čimtočneje opiše, ker bi kasneje sestoj v razvoju vedno primerjali z začetnim stanjem in ugotavljali, kako je posameznik uspel v praksi s svojim strokovnim znanjem. Take ploskve bi imele pomen celo za logarje,

revirne nadzornike in upravitelje, saj bi na mali površini gospodarili lahko intenzivno, kakor se na večjih površinah še ne da zaradi pomanjkanja sredstev za gojenje. Na taki mali površini bi vsak gozdaril, kakor bi znal najbolje brez izgovorov, da ni bilo delavcev, denarja, časa, sadik itd. Prepričan sem, da bi s tem še povečali ljubezen gozdarjev do gozda in gojitvenih del in pokazali, kaj v resnici gozd zmore dati. Ali je še kdo za to zamisel?

xXx

H U M O R

Milo za drago

Srečata se železničar in gozdar Pepe. Železničar je bil že malo dobre volje in si privošči gozdarja: "Ti ali veš, kaj se zgodi, če se gozdar vsede na panj?"

"??"

"Kubatura panja se poveča!"

Pepe je spoznal, da ga je "ajzenponar" potegnil, dolžan pa mu ni hotel ostati: "Ti, pa ti veš, kaj je treba storiti, če krava noče piti?"

"??"

"Samo železničarsko kapo ji je treba dati na glavo".

Nenavadna dogodivščina gozdarja Pepeta

Gozdarja Pepeta je pot zanesla v bližino nekdanje graščine. Ker je bila okolica vsa poraščena, ni videl starega opuščenega vodnjaka in naenkrat mu je zmanjkalo tal pod nogami. Tako se je znašel na dnu globokega vodnjaka. K sreči je bilo na dnu precej blata in malo vode, tako, da je že po krajšem šoku prišel k sebi. Začel je klicati ljudi na pomoč, toda, kdo bi ga slišal? Šele proti večeru so se vračali domov kosci in zaslišali hripave klice na pomoč. Ko so videli kaj je v vodnjaku, je nekdo stekel v bližnjo vas po vrv, na katero se je nato gozdar Pepe v vodnjaku navezal. Možaki so ga s težavo vlekli iz vodnjaka in ko je bil že skoraj pri vrhu, se je Pepe začel na ves glas krohotati, da je kar odmevalo iz vodnjaka. Reševalci so se začudeno spogledali, potem pa je nekdo le kriče v vodnjak vprašal: "Pepe, kaj pa se tako smejiš, saj nisi v posebno zavidljivem položaju?" Pepe pa se je kar naprej smejal in med smehom razložil: "Ja veste, spomnil sem se, ha, ha, če bi jaz prerezal vrv, ha, ha, kako bi vi vsi lepo popadali na rit, ha, ha!"

BALADA O MOTORIZIRANEM GOZDARJU

Jeklenega konjička jezdil v reviru
vrhovni naš po Bukovju je v diru.
S prvo, drugo, tretjo in četrto, vozeč za logarji,
se na ovinkih večkrat znašel je v ograji.

Ker vedno in povsod se mu mudi na delo,
ga tudi za porabljeno gorivo ni prav nič skrbelo.
Pritiska na moč gas, motor turira,
a če konjičku škodi to, se ne ozira.

In glejte! Pri oddelku pet
ostal na cesti je zadet.
Glasu iz konjička nič več ni,
čeprav privit gas vedno še tišči.

Ves moker in v skrbah razdere uplinjač
in čisti svečko kakor pravi vrač.
Odviija in priviija vse vijake, kolne, joka,
konjiček pa ne zmeni se in malo le zastoka.

Ko končno le pogleda v prazen rezervar,
začne nergati vrli naš gozdar:
"Oh, kdo tako bo daleč rinil to težavo!?"
Nato rešilna misel šine mu v glavo.

Pri bližnjem kmetu kupi žganja,
prepričan, da njegova moč poganja
konjička prav tako kot njega,
ki je gozdar iz srca vsega.

Naliije v tank te čudežne moči,
zapre pokrov in sladko se smeji.
Pritiska "kurbelj", a kaj kmalu neha,
ker Puch ga ne uboga in le kreha.

Ker druž'ga nič mu zdaj ne preostane,
ves jezen dolgo pot pod noge vzame.
In pot krvavi tam po prašni cesti
preliva Vrli, naš gozdar ta zvesti.

Jože Rade

xXx

LOVSKI KOTIČEK

NEPRIJETNO SREČANJE Z RJAVIM KOSMATINCEM

V družbi gozdarjev kaj rad steče pogovor o raznih srečanjih z rjavimi kosmatinci. Vsak hoče na najbolj junaški način povedati - seveda včasih malo z lovskim navdihom - kako se je s kosmatincem sporazumel, kdo bo nadaljeval pot v namenjeno smer in kdo od njiju bo dal prednost drugemu.

Ker po gozdnih poteh in stezah še ni prednostnih znakov, velja tu pravilo "junaštva in strahopetnosti". So pa tudi izjeme.

Tako sta se srečala gozdar in kosmatinec nekje v prostranih roških gozdovih na razdalji nekoliko korakov. Gozdar je pobral suho vejo, s katero ga je hotel prepoditi. Toda kosmatinec ni hotel upoštevati njegove želje, temveč je po zadnjih dveh tacah koracal proti njemu. Razdalja med njima se je zmanjševala. V slednjem trenutku pomisli gozdar: "Pametnejši prvi popusti", in hoče na smrekovo drevo. Toda mož ni imel sreče. Ni se še visoko povzpел, ko so se mu odlomile suhe smrekove veje tako, da je padel na zemljo. Zadeva je postajala vedno resnejša. Pogledal je okrog sebe in opazil drugo drevo, ki je imelo bolj zanesljive veje. Toda predno se mu je približal, je opazil, da je nekdo v vrhu. Ves zmeden je ugotovil, da je že nekdo pred njim bežal na to drevo. Ni se motil. Res je bil nekdo na drevesu. Vendar to ni bil človek, ampak dva medvedja mladiča. Videl je, da ni več šale, vzel pot pod noge in bežal, kolikor so ga noge nesle.

Ko je naslednjega dne pripovedoval dogodivščino lovцу, mu je le-ta povedal, da pozna to medvedko z dvema mladičema in da je prišla iz hrvaških gozdov. Gozdar se je zamislil: "Potem pa ni čudno, da me ni razumela po kranjsko!"

Lukšič Jože

LOV NA DIVJE RACE

Jaka in Polde sta redno skupaj hodila na race. Jaka je imel vedno uspeh, Polde pa je vedno zgrešil. Boljši strelec je hotel pomagati slabšemu in je zato ujel živega racaka, ga privezal na vrv in ga pognal v zrak. Racak je krožil na vrvi, Jaka ga je držal in rekel Poldetu: "Sedaj ga boš pa gotovo pobral". Polde vžge in prestreli vrv. "Taak, taak, taak", se je zahvalil racak in odletel.

ing. Hočevar Tone

P O G O V O R Z B R A L C I

Pričujoča številka je že peta po vrsti, odkar je v maju lanskega leta začel izhajati "Dolenjski gozdar". Pa se vprašajmo, ali je v tem času naše glasilo doseglo svoj osnovni cilj, t.j. ali je postalo ogledalo našega kolektiva?

Težko bi dal odgovor na to vprašanje, kajti take presoje ne more dati posameznik ampak le širši krog članov kolektiva. Naj bo že tako ali drugače, vendar lahko rečemo, da je naše glasilo vsaj do neke mere postalo ogledalo našega življenja in dela. Če trdim tako, nikakor ne mislim, da je že vse v redu in da našemu glasilu ne manjka ničesar. O, pa še veliko mu manjka, od nas samih pa je odvisno, kako bomo te pomanjkljivosti odpravili.

Za posamezne obrate so bili določeni poverjeniki z nalogom, da zbirajo prispevke in da tudi sami napišejo kakšno vrstico. In kakšen je bil odmev na to zadolžitev. Nekako najbolj se je še odrezal GO Podturn. Svoje prispevke so poslali tudi obrat za gozdarsko načrtovanje, GO Črmošnjice, GO Črnomelj in GO Straža. Iz gozdnih obratov Novo mesto, Trebnje in Metlika pa ni ne duha ne sluha. Ali res na teh obratih ni prav nobenega problema, ali pa vsaj zanimivosti, ki bi utegnila privleči pozornost ostalih? Prav gotovo, da je tako enega kot drugega dovolj. Potrebno je samo malo dobre volje, uro ali dve časa in stvar bo urejena. Zdi se mi odveč, da bi ponavljal o čem bi bilo treba pisati. Večkrat smo že govorili o tem. Takrat bi pa ponovno apeliral na vse poverjenike po obratih, da postanejo malo bolj aktivni, tako, da njihovo poverjenišтво ne bo ostalo samo na papirju.

Glede naklade "Dolenjskega gozdarja" bi povedal, da je leta z januarsko številko dosegla 450 izvodov. Potrudili se bomo tudi v bodoče, da bo glasilo prišlo v roke slehernemu članu kolektiva.

Prosim vas, da napišete tudi o tem, kaj bi bilo treba v glasilu izpopolniti, kaj odpraviti, kaj na novo vpeljati itd. Vaše pripombe bodo uredništvu zelo dobrodošle.

Urednik

Delavski svet Gozdnega gospodarstva Novo mesto sprejema na seji dne 24. marca 1965 na podlagi 69. člena Zakona o financiranju gradnje stanovanj, Uradni list SFRJ št. 47/59 in 12/62 ter 77. člena Statuta

P R A V I L N I K

o dajanju posojil za gradnjo stanovanj delavcem Gozdnega gospodarstva Novo mesto.

1. člen

Delavci, ki so v medsebojnem delovnem razmerju pri Gozdnem gospodarstvu imajo pod enakimi pogoji pravico do posojila za gradnjo ali asanacijo svojih lastnih stanovanjskih hiš.

2. člen

Višino zneska posojila določi vsako leto delavski svet. Posojilo se razpiše ločeno za novogradnjo, nakup, oziroma dograditev in ločeno za asanacijska dela na stanovanjskih hišah.

3. člen

Rok odplačila posojila za novogradnjo, nakup ali dograditev je 20 let. Za asanacijska dela do 10 let.

Najnižja obrestna mera na posojila za novogradnjo, nakup ali dograditev je 1 %, za asanacijo 7 %.

4. člen

Pri dodeljevanju posojila imajo prednost, *ki nudijo:*

- a) večjo lastno udeležbo za zadevna dela
- b) krajši rok odplačila
- c) večjo obrestno mero
- d) ki bodo z vloženimi sredstvi več prispevali k reševanju stanovanjskega problema.

Ponudniki, člani Zveze borcev in delavci, ki so nujno potrebni posojila, imajo prednost, čeprav nudijo slabše pogoje kot ostali.

5. člen

Razpis opravi razpisna komisija, ki jo imenuje delavski svet in ga objavi v Dolenjskem gozdarju.

6. člen

Razpisna komisija, ki ima 7 članov ima te-le naloge:

- a) objavi razpis
- b) zbira ponudbe
- c) po končanem razpisnem roku odpre kuverte in določi prioritetni red prosilcev glede na pogoje navedene v 4. členu tega pravilnika.
- d) o razpisu poroča delavskemu svetu, istočasno posreduje proziroma ponudbe in daje svoje pripombe na prošnje oziroma ponudbe.

7. člen

Komisija mora v razpisu objaviti:

- a) višino posojila ločeno za novogradnjo, nakup oziroma dogra in ločeno za asanacijo (2.člen)
- b) rok odplačila in obrestna mera (3.člen)
- c) pogoji razpisa in prednost pri dodeljevanju (e.člen)
- d) rok razpisa
- e) Potrebno dokumentacijo, ki jo mora prosilec predložiti.

8. člen

Prosilci morajo v določenem roku, ki ne sme biti krajši od 20 poslati ponudbo v zaprti kuverti, na Gozdno gospodarstvo Novo mesto - komisiji za razpis posojila za stanovanjsko gradnjo.

9. člen

Posojilo odobrava delavski svet.

Na podlagi sklepa, s katerim DS odobri posojilo se sklene med Gozdnim gospodarstvom, ki ga zastopa direktor in prosilcem pogodba. Obrazec pogodbe je priložen temu pravilniku.

10. člen

Delavec, ki se s sklepom delavskega sveta ne strinja in če smata da sta ravnala komisija oziroma delavski svet pristransko, lahko vloži pritožbo na redno sodišče v roku 8 dni po prejemu sklepa. Pritožbo je vložiti pri Gozdnem gospodarstvu Novo mesto.

Predsednik DS:
Vrlinič Rade l.r.

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

R A Z P I S

za dajanje posojila delavcem Gozdnega gospodarstva Novo mesto za gradnjo lastnih stanovanj.

Posojila se bodo dajala v letu 1965 kot udeležba za novogradnjo, dograditev, nakup in asanacijo stanovanj delavcem, ki so v medsebojnem delovnem razmerju pri Gozdnem gospodarstvu Novo mesto.

nakup

1. Posojilo za novogradnjo in dograditev lastnih stanovanj se razpiše do zneska 10 milijonov dinarjev.

a/ Najdaljši rok vračanja je 20 let

b/ Najnižja obrestna mera je 1 %.

2. Posojilo za asanacijo lastnih stanovanj se razpiše do zneska 5 milijonov din.

a) Najdaljši rok vračanja je 10 let,

b/ Najnižja obrestna mera je 1 %.

Prednost imajo ponudniki, ki nudijo:

a/ večjo lastno udeležbo za zadevna dela

b/ krajši rok odplačila

c/ večjo obrestno mero

d/ ki bodo z vloženimi sredstvi več prispevali k reševanju stanovanjskega problema.

Ponudniki, člani Zveze borcev in delavci, ki so nujno potrebni posojila, imajo prednost, čeprav nudijo slabše pogoje kot ostali.

Prošnji je predložiti: pod točko 1. gradbeno dovoljenje s predračunom in projektom, pod točko 2. soglasje pristojne občinske skupščine.

Ponudbe z dokumentacijo je treba poslati v zaprti kuverti do 20. aprila 1965 na naslov: Gozdno gospodarstvo Novo mesto, Komisija za razpis posojila za stanovanjsko gradnjo.

Komisija
za razpis posojila za
stanovanjsko gradnjo

6. člen

Razpisna komisija, ki ima 7 članov ima te-le naloge:

- a) objavi razpis
- b) zbira ponudbe
- c) po končanem razpisnem roku odpre kuverte in določi prioritetni red prosilcev glede na pogoje navedene v 4. členu tega pravilnika.
- d) o razpisu poroča delavskemu svetu, istočasno posreduje prošnje oziroma ponudbe in daje svoje pripombe na prošnje oziroma ponudbe.

7. člen

Komisija mora v razpisu objaviti:

- a) višino posojila ločeno za novogradnjo, nakup oziroma dograditev in ločeno za asanacijo (2.člen)
- b) rok odplačila in obrestna mera (3.člen)
- c) pogoji razpisa in prednost pri dodeljevanju (e.člen)
- d) rok razpisa
- e) Potrebno dokumentacijo, ki jo mora prosilec predložiti.

8. člen

Prosilci morajo v določenem roku, ki ne sme biti krajši od 20 dni poslati ponudbo v zaprti kuverti, na Gozdno gospodarstvo Novo mesto - komisiji za razpis posojila za stanovanjsko gradnjo.

9. člen

Posojilo odobrava delavski svet.

Na podlagi sklepa, s katerim DS odobri posojilo se sklene med Gozdnim gospodarstvom, ki ga zastopa direktor in prosilcem pogodba. Obrazec pogodbe je priložen temu pravilniku.

10. člen

Delavec, ki se s sklepom delavskega sveta ne strinja in če smatra da sta ravnala komisija oziroma delavski svet pristransko, lahko vloži pritožbo na redno sodišče v roku 8 dni po prejemu sklepa. Pritožbo je vložiti pri Gozdnem gospodarstvu Novo mest.

Predsednik DS:
Vrlinič Rade l.r.

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

R A Z P I S

za dajanje posojila delavcem Gozdnega gospodarstva Novo mesto za gradnjo lastnih stanovanj.

Posojila se bodo dajala v letu 1965 kot udeležba za novogradnjo, dograditev, nakup in asanacijo stanovanj delavcem, ki so v medsebojnem delovnem razmerju pri Gozdnem gospodarstvu Novo mesto.

- nakup
1. Posojilo za novogradnjo in dograditev lastnih stanovanj se razpiše do zneska 10 milijonov dinarjev.
 - a/ Najdaljši rok vračanja je 20 let
 - b/ Najnižja obrestna mera je 1 %.
 2. Posojilo za asanacijo lastnih stanovanj se razpiše do zneska 5 milijonov din.
 - a) Najdaljši rok vračanja je 10 let,
 - b/ Najnižja obrestna mera je 1 %.

Prednost imajo ponudniki, ki nudijo:

- a/ večjo lastno udeležbo za zadevna dela
- b/ krajši rok odplačila
- c/ večjo obrestno mero
- d/ ki bodo z vloženimi sredstvi več prispevali k reševanju stanovanjskega problema.

Ponudniki, člani Zveze borcev in delavci, ki so nujno potrebni posojila, imajo prednost, čeprav nudijo slabše pogoje kot ostali.

Prošnji je predložiti: pod točko 1. gradbeno dovoljenje s predračunom in projektom, pod točko 2. soglasje pristojne občinske skupščine.

Ponudbe z dokumentacijo je treba poslati v zaprti kuverti do 20. aprila 1965 na naslov: Gozdno gospodarstvo Novo mesto, Komisija za razpis posojila za stanovanjsko gradnjo.

Komisija
za razpis posojila za
stanovanjsko gradnjo

